1992.
VIII. évf. 6. (59.) szám
Ára: 65 Ft

video magazin

Az érzékek birodalma

TWIN PEAKS VISSZATÉR

TESZT:
SIEMENS,
SONY,
FISHER,
ITT-Nokia
KÉPMAGNÓK

GEENA DAVIS

Az alkalmi sztár

Kedves Olvasó!

Májusban Magyarország csatlakozott a műholdas távközlés európai rendszeréhez, az Eutelsathoz. A másfél évtizede alakult szervezetnek hét műholdja van, s hamarosan már tíz lesz. Sugárzási rendszere elvileg félmilliárd európai polgárt tud elérni. E csatlakozás lehetőséget teremt arra, hogy belátható időn belül huszonnégy órás magyar televíziós adás szórhassa be Európát. Erre annál is inkább megvan minden esély, mert tavasszal biztató technikai kísérletek folytak. Egy ilyen égi csatorna egyéves bérleti díja körülbelül félmilliárd forint, amelyet a magyar műsort sugárzó szervezeteknek, vállalkozásoknak kell majd fedeznie. Hogy melyek is lesznek ezek, állami vagy magántelevíziós társaságok, arra elviekben a készülőfélben lévő törvények adhatják majd meg a választ. Remélhetően azonban már néhány éven belül újabb, ráadásul magyar nyelvű műholdas tv-program közül válogathatunk mi, tévénézők és videobarátok, határokon innen és túl.

Egyebek mellett e műholdas kísérletről is olvashat lapunkban, s kérem, ne kerülje el figyelmét: most induló rejtvénypályázatunkon, ha szerencsés, akár kamkordert is nyerhet!

Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Cifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme:
1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.
Telefon: 201-0166, Telex: 22-5138
Fax: 201-1925
Kiadja a
Pergamen Rt®
Felelős kiadó:
Belán Gábor vezérigazgató
Nyomdai előkészítés:
HEPTA Grafikai Stúdió
Műszaki vezető: Maros Pál
Nyomás: Kossuth Nyomda
Fv.: Székely Károly vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Kiadónál,
bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

video magazin

VIDEO PREMIER JÚNIUS 11.

Bátor és büszke, mint a sas, erős, mint a fekete tigris, hatalma istenhez fogható.

Egy emberfeletti hős fantasztikus kalandjai.

A VADÁK URA
KARD ÉS VARÁZSLAT

(THE BEASTMASTER)

Színes, szinkronizált amerikai fantasy

LÖKD BE OTTHON!

JOHN CUSACK — ANJELICA HUSTON — ANNETTE BENING

Csábítás. Árulás. Gyilkosság.
Ki nevet majd a végén?

SVINDLEREK

(THE GRIFTERS)

Stephen Frears filmje.
Martin Scorsese produkciója.
Színes, szinkronizált amerikai thriller

A tengeralattjáró

Eljött az ő ideje ...

(DAS BOOT)

Színes, feliratos német háborús film

Igazságot tesz a törvénnyel szemben, erőt vesz az erőszakon, derűt lop a harcok sűrűjébe:
A TOLVAJOK FEJEDELME

KEVIN COSTNER

ROBIN HOOD

A TOLVAJOK FEJEDELME

(ROBIN HOOD - PRINCE OF THIEVES)

Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm

MICKEY ROURKE — ERIC ROBERTS — DARYL HANNAH

AZ ALVILÁG PÁPÁJA

Ne merj ujjat húzni vele!

(THE POPE OF GREENWICH VILLAGE)
Színes, szinkronizált amerikai akciófilm

JAKUZÁK

100 évvel ezelőtt még úgy hívták őket: szamurájok.

(THE YAKUZA)

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm

ÜGYNÖKEINK:

InterFilm
1054 Bp. Steindl I. u. 6.
Tel: 111-7440

Video Nivo
1081 Bp. Köztársaság tér 10.
Tel: 113-9837

Oxi
1096 Bp. Haller u. 24.
Tel: 133-2406

S.I.COOP Kft.
1147 Bp. Lőcsey utca 12/b.
Tel: 164-2055

INTERCOM 1113 BUDAPEST, KAROLINA ÚT 65. TEL.: 186-9766 • 186 8122 • FAX: 166-6377 • TLX:22 6761

Gaumont

Esernyőtrükk

Pierre Richard

Két egymás mellett lévő iroda óriási félreértés kiindulóhelye: Grégorie, a kissé flúgos színész tévedésből megbízást kap a maffiózóktól egy iparmágnás megölésére...

Színes, szinkronizált francia vígjáték
Főszereplők: Pierre Richard, Gert Fröbe
Rendezte: Gérard Oury
93 perc

1940 májusában már javában dúl a háború, amikor három francia katona mindent elkövet, hogy remekül érezze magát, elszakadván fogságba esett századuktól...

Színes, szinkronizált francia–olasz vígjáték
Főszereplők: Jean Lefebvre, Pierre Mondy, Alain Doutey
Rendezte: Robert Lamoureux 85 perc

Gaumont

De hová tűnt a 7. század?

Gaumont

FRANCIS VEBER

GAUMONT INTERNATIONAL PRODUCTION

Mindent megmutatunk

François ügyefogyott reklámfotós, akit barátnője rá akar venni, hogy írjon pornóforgatókönyveket. Ezzel azonban François meglehetősen ingoványos talajra lép...

Színes, szinkronizált francia vígjáték
Főszereplők: Pierre Richard, Miou-Miou
Rendezte: Georges Lautner
98 perc

A filmeket megtalálja a Videó Nívó ügynökségnél is:

Vakációs videóválaszték gyerekeknek

945 Ft/ darab

Megrendelőszelvény

Név: ....

Cím (irányítószám:) ....

Postai utánvéttel megrendelem az alábbi színes, szinkronizált rajzfilmkazettákat.

....

....

....

....

....

....

A kazetták a kft. irodájában megvásárolhatók.
Nyitva tartási idő: 8–16 óráig
HELIKON VIDEO Kft.
Bp. XIV., Várna u. 12–14. 1149
Tel.: 252-4660/14, 15 Telefax: 184-2117

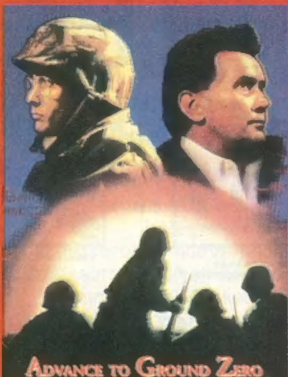

Hőseinket már megtalálja a videó-kölcsönzőkben!

WIN

Végzetes utóhatás (Advance To Ground Zero)

Az Egyesült Államok kormányának kísérleti nukleáris robbantásai után három évtizeddel egy orvos a pusztító utóhatások tanulmányozása közben szembekerül a hatalommal, melynek az az érdeke, hogy ezek a hatások titokban maradjanak.

Színes, szinkronizált amerikai filmdráma, 1991
Főszereplők: Martin Sheen, Emilio Estevez
Rendezte: Peter Markle
95 perc

Melyik nőt válasszam?

Archie és barátai tizenöt év után egy hétvégén összegyűlnek, hogy felevenítsék iskolai emlékeiket. Archie legnagyobb gondja, hogy melyik nőt válassza a sok közül: a szőke Bettyt, a barna Veronicát, esetleg pénzügyi tanácsadóját, a szép Pamet?

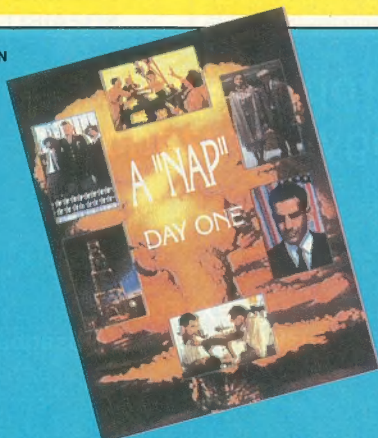
Színes, szinkronizált amerikai vígjáték, 1991
Főszereplők: Christopher Rich, Lauren Holly
Rendezte: Graham Cottle
95 perc

WIN

A legjobb filmek történetét az élet maga írja. 1945-ben a második világháború a végéhez közeledett. A japánokat azonban az amerikaiaknak még megadásra kellett bírniuk. A kérdés az volt, miként tegyék ezt. Újabb csapatok küldésével, vagy az atombomba ledobásával. És eljött a „Nap"...

Színes, szinkronizált amerikai film, 1989
Főszereplők: Brian Dennehy, David Stratharin, Michael Tucker
Rendezte: Joseph Sargent
185 perc

Éjféli emlékek

Önkívületi állapotban találnak rá Katrine-re, a fiatal szépségre. Amikro felébred, Görögországban találja magát és múltjára nem emlékszik. Constantin, egy dúsgazdag ember védőszárnyai alá veszi, s egy irodában helyezi el dolgozni. Itt lassan emlékezni kezd. Férjére, annak szeretőjére, s arra, miként próbálták őt eltenni láb alól. .

Színes, szinkronizált amerikai film, 1991
Főszereplők: Jane Seymour, Omar Sharif
Rendezte: Gary Nelson
185 perc

WIN

Olimpiai videó-arcképcsarnok

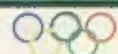
Az eddigi 123 magyar olimpiai aranyérem történetét dolgozza fel az *Olimpiai arcképcsarnok* címmel most megjelent videókazetta-sorozat, mely egyedülálló vállalkozás. A sportszerető videózók gyűjteményébe kívánkozó sorozat a Magyar Olimpiai Bizottság támogatásával, a Televideo Kiadó és az MTV Telesport együttműködésével jött létre, Dobor Dezső szerkesztésében. A tízrészes összeállítás sportáganként gyűjti csokorba az aranyérmek, az aranyérmesek történetét: archív filmek, korabeli és napjainkban készült riportok, kortársi visszaemlékezések idézik fel a jeles, magyar győzelmekkel járó olimpiai napokat. A Magyar Televízió archívuma 1972-től teljes, így az azóta szerzett valamennyi olimpiai arany televíziós közvetítése videóra kerülhetett. A müncheni olimpia előtti győzelmeket egykori filmfelvételek, rádióközvetítések őrzik.

Ilyen teljességgel, mint amelyet most e videósorozat kínál, még soha nem volt lehetősége a sportbarátoknak, hogy videókönyvtárukba archívumként. lexikonként polcukra helyezzék a magyar olimpiai aranyak képanyagát. A Televideo márkaboltjaiban, kazettánként 1625 forintért már kapható a sorozat első négy fejezete, műsoronként körülbelül hetven-hetven percnyi hosszúságban.

Íme az egyes fejezetek címei: *A vizek királyai; Hajóstól Darnyiig; Királynők szárazon és vízen (Hölgyatlétáink és úszónőink sikerei); Ész, erő és akarat (Diadalok a birkózószőnyegen); Az arénák hősei (Atlétáink a csúcson); Bunyó, bunyó... és súlyemelés; Aranylabda (Labdarúgás és vízilabda); Aranyfényű pengék; A férfiasság igaz próbája (Öttusa, sportlövészet); Szerek és emberek; Aranyos lapátok*

És következik Barcelona...

OLIMPIAI ARCKÉPCSARNOK

A VIZEK KIRÁLYAI: HAJÓSTÓL DARNYIIG

KÉSZÜLT A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG TÁMOGATÁSÁVAL

TELEVIDEO

OLIMPIAI ARCKÉPCSARNOK

AZ ARÉNÁK HŐSEI ATLÉTÁINK A CSÚCSON

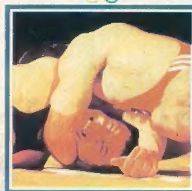

KÉSZÜLT A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG TÁMOGATÁSÁVAL

TELEVIDEO

OLIMPIAI ARCKÉPCSARNOK

ÉSZ, ERŐ ÉS AKARAT DIADALOK A BIRKÓZÓSZŐNYEGEN

KÉSZÜLT A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG TÁMOGATÁSÁVAL

TELEVIDEO

OLIMPIAI ARCKÉPCSARNOK

KIRÁLYNŐK SZÁRAZON ÉS VÍZEN HÖLGYATLÉTÁINK ÉS ÚSZÓNŐINK SIKEREI

KÉSZÜLT A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG TÁMOGATÁSÁVAL

TELEVIDEO

A TRÜKK BIRODALMA

Molnár Miklós H.S.C.*

XI.

Sorozatunk a fotó- és filmtrükkök bőséges tárházából azokat az eszközöket, módszereket, fogásokat veszi sorra, amelyek videókamerához is alkalmazhatók. Ezeket az ismereteket azok a videósok is hasznosíthatják, akiknek nincs fotós vagy filmes „előéletük”

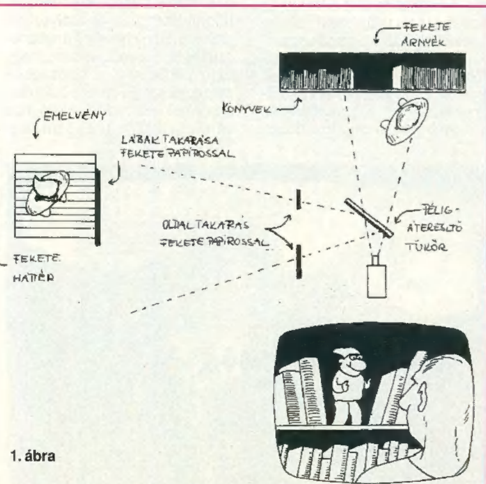
PERSPEKTIVIKUS TRÜKKÖK

Szemünkhöz nagyon sokban hasonlít a kamera objektívje. A távolba vezető párhuzamos vonalak a képen szintén *összetartókká* válnak, és a hozzánk közelebbi személyhez viszonyítva a távolabbi azonos méretű ember *kisebbnek* látszik.

ÓRIÁSOK ÉS TÖRPÉK

Már a film hőskorában felismerték, hogy a távlat szabálya csodás felvételekre alkalmazható. A francia Georges Méliès (nevét már a stoptrükknél is megemlítettük) fekete háttér előtt jelenített meg óriást és törpét. Előbbit közelről, utóbbit távolról fényképezte, és a képen egyidejűleg szerepeltette őket. A fekete környezet miatt nem volt érzékelhető a szereplők közötti távolság, ezért hihetővé vált a kép.

Ha megfelel elképzelésünknek, hogy az egész képmezőt kitöltő fekete tér felvételünkön *elvont* hatású lesz, akkor Méliès trükkjét alkalmazzuk. Például az a célunk, hogy a totálban az óriás a törpe mellett álljon. Valójában az óriást játszó szereplőt a kamerához közel, a liliputit alakítót távol helyezzük el. A totál miatt a háttéren kívül a padlót is fekete anyaggal kell beborítani. Arra törekedjünk, hogy csak a szereplők legyenek megvilágítva, a fekete felületről vegyük le a fényt.

1. ábra

Előnyös a szereplők világos ruházata. A kamerát egészen a talajszintre tegyük, ebből a szögből alig érzékelhető a szereplők közötti távolság mélységbeli különbsége. Ha szükséges, a közelebbi szereplőt állítsuk kissé magasabbra, úgy, hogy a fekete anyag alá néhány centiméter vastagságú magasító lapot (pl. deszkát) helyezünk. A lényeg: a képen egy magasságban legyen a szereplők cipőinek talpvonala, ezáltal úgy látszik, mintha egymás mellett állnának. Gondot jelenthet a nagy területű fekete környezet kialakítása. Ha nincs a képben nagy mozgás, akkor a szereplők mögött egy-egy kisebb fekete háttér is elegendő. A még hiányzó felületet a kamera előtt fekete papirosokkal maszkoljuk ki.

Előfordul, hogy nem tudjuk eléggé távol elhelyezni a liliputit játszó szereplőt. Ilyen helyzet adódik, ha például a kis emberkét a könyvespolcon akarjuk szerepeltetni, ugyanakkor a nála nagyobb méretű szereplőt pedig a polca mellett állva. Ebben a példában a trükkhöz szükséges fekete háttér magától keletkezzen, mégpedig a könyvektől, sötét árnyékként vetülve a polc hátsó falára. Az *1. ábra* szerinti elhelyezéssel az állványon lévő kamera elé kb. 45°-os szögben félig áteresztő tükröt rögzítünk. (A speciális tükörről már szóltunk ez év márciusi számunkban.) A polcon játszó szereplőt a tükörből kell látnunk, ezért a kamerától oldalt, 4–6 méter távolságra olyan magas emelvényre állítsuk, hogy kissé alulról lássuk. Mögé akkora fekete hátteret helyezzünk, ami mozgásához elegendő.

A tükörből látszódó egyéb zavaró részletek kitakarása a kamerához közel, fekete papirosokkal történik. Ha a kamera enyhén alulról mutatja a polcot, ezzel kivédhetjük a trükk kritikus területét, azt, hogy a szereplő nem ott áll, ahol látjuk. Ehhez csak annyit kell tennünk, hogy a szereplő lábának alsó részét eltakarjuk egyenesre vágott fekete papirossal a polc élének vonalában.

Törpe és óriás egy képben szerepeltetése szabadban könnyebben megvalósítható. A trükkfelvételre az a helyszín a legalkalmasabb, amiből a néző nehezen következtethet a valódi méretekre. Ilyen például a sziklás vagy fátlan, kietlen táj. A totál beállításához szintén a talpvonalak képbeli magasságára kell ügyelni. Lásd *2. ábra.* Szabadban úgy korrigáljuk a perspektívát, hogy a közelebbi szereplőt kissé magasabb helyre állítjuk, és az előteret mindkét szereplő talpvonaláig kitakarjuk helyszínen található kövekkel, földhányással. Ha a kamerával egészen a talajszintről forgatunk, alacsony előtértakarás is elegendő.

2. ábra

Példáinkban a szereplők összenézése, egymás felé irányuló mozgása akkor lesz természetes, ha nem reálisan, hanem *képbeli* helyzetüknek megfelelően játszanak. Az ilyen típusú trükkök megkötöttsége, hogy a liliputit játszó szereplő nem mehet az óriást alakító szereplő elé, mert az óriás eltakarná és rögtön kiderülne, hogy valójában mögötte van. (Kivéve a félig áteresztő tükrös megoldásnál, ahol a törpe áttetsző lenne, ha kilépne a fekete árnyékból.)

* A szerző a Magyar Televízió 54 éves operatőre, a Hungarian Society of Cinematographers (H. S. C. = Magyar Operatőrök Társasága) tagja

3. ábra

Gyakran egyetlen szereplő van a trükkös beállításban, ezért csak a díszlet és a kellékek óriás vagy kicsiny méretezésével érhetjük el, hogy a néző liliputi emberkét vagy óriást lásson. Célszerű az illúziót más módon is erősíteni – az óriás felvételét alsó nézőszögből nagy látószögű objektívvel és alacsonyra helyezett horizontvonallal készítsük. A liliputit pedig felülről, kissé telés látószöggel távolról és magas horizontvonallal vegyük fel. Természetesen az egyértelmű megjelenítést a maszk, a jelmez, a világítás és a hang is segíti.

Perspektivikus trükknél az élességet ne bízzuk az automatára, kézzel állítsuk be. (Az automata „nem tudja", hogy a két szereplő közötti mélységbeli távolság első harmadára kell állítani a fókuszt, mert így lehet jól kihasználni az élességi zónát.) A trükk miatt kellő mélységélességre van szükség, hogy egyformán éles legyen a közelebbi és távolabbi szereplő. Ismeretes, hogy a legnagyobb mélységélesség teljesen leszűkített blendével és a varió nagylátószögű helyzetében érhető el.

PERSPEKTIVIKUS EGYESÍTÉS

Az előtérmotívumot úgy is komponálhatjuk, hogy a háttérben lévő motívummal szokatlan helyzetbe kerüljön. Ilyen egyszerű perspektivikus vagy távlati egyesítést alkalmaz például az olaszországi Pisában járó turista. Kamerájába nézve megkeresi azt a bizonyos szemszöget, ahonnan útitársának keze „hozzáér" a távoli ferde toronyhoz, hogy megtámassza...

Más esetben gondosan ügyelünk a kompozícióra, különösen, ha szereplőnk hátterében például villanyoszlopok láthatók. – Csak nehogy valamelyik a fejéből nőjön ki... – mondogatjuk magunkban a „szabályt". És ha megtörténne, és ha tudatosan így komponálnánk? Próbáljuk meg egyszer, humoros formában – mi minden „nőhet ki" szereplőnk fejéből. Például épületkupola, mely szokatlan kalapként hat, gomolygó gőzfelhőt kibocsátó kémény, mely szereplőnk zsenialitását árulja el vagy a *3. ábrán* látható utcai lámpabura Judit fején, mely úgy szerepel koronaként, mintha ő nyerte volna meg... Felvételemen Judit mögött a lámpa méterekkel távolabb van, de a perspektivikus egyesítés közelebb hozza.

A perspektivikus egyesítés csúcsát az alábbiakban tárgyalt trükkök jelentik.

ÜVEGFELVÉTEL, ÜVEGFESTMÉNY vagy ELŐTÉR-FESTMÉNY

(Angolul: Glass shot, Glass work, németül: Glassaufnahmen, Glasmalerei, Glasgemälde.)

Filmekben gyakran alkalmazott trükk. Eredete 1905-ig nyúlik vissza. Egy kaliforniai régi gyárudvart úgy tettek vonzóvá a filmben, hogy a gazos, bokros területet kamera elé helyezett, üvegtáblára festett látványos részletekkel takarták ki.

Az üvegre készített festmény természetesen nemcsak arra jó, hogy a háttér zavaró képrészleteit eltüntesse, hanem általa minden fantáziaszülte motívum megvalósítható. A tájba belefesthetünk leomlott viaduktot, épülő felhőkarcolót vagy fantasztikus alakú hegyeket. Elöljáróban gyorsan megjegyezzük, csak akkor gondoljunk megvalósítására, ha a realista stílusú festésben kellő gyakorlatunk van (vagy van, aki segít ebben).

Az alábbiakban egy jellegzetes példával illusztráljuk a trükkfelvétel fontosabb lépéseit. A *4. ábra* az 1987-ben készült Ekkehard című nyugatnémet tv-filmsorozatból való, melynek magyarországi helyszínein Duba László díszlettervező vár-üvegfestményeit e cikk szerzője vette filmre. Az előre kiválasztott helyszínen jóval a forgatás előtt a kamera elé rögzítettünk 1–2 méterre egy hibátlan üveglapot, mely az egész képmezőt kitöltötte. A kamerától való távolságát úgy kellett meghatározni, hogy a felvételkor használatos blendeértéknél a mélységélesség az üvegtől egészen a távoli hegyig, azaz végtelenig terjedjen. Arra is számítani kellett, ha a felvétel idejére beborul az égbolt és nyitottabb blendével kell dolgozni, akkor is kellő mélységélesség maradjon. A kamera magasságát úgy választottam meg, hogy a festmény alatt majd elférjen az előtérben mozgó szereplő. Csak a keresőn átnézve lehet bejelölni az üvegen a vár helyét. Egyébként nemcsak a várépület, hanem a közvetlen alatta elterülő erdőrészlet is megfestésre került. A kritikus terület a festett és valóságos táj találkozási vonala. A festékek közül a lassan száradó olajfesték az előnyös, mert a változó világítás miatt könnyen lehet korrigálni a festmény kontrasztját, színét. Az üvegtábla és a festmény zavaró tükröződését, csillogását úgy szüntetjük meg, hogy a kamera elé fekete anyagot feszítünk ki, és csak akkora nyílást hagyunk rajta, melyen ki tud nézni az objektív. Az üvegfestményt oldalról kell megvilágítani. A *4. ábra* felvételekor olyan szögben állt az üveg, hogy a napfényt nem használhattam, ezért megfelelő színhőmérsékletű lámpákra volt szükség. A cselekmény szerint lovasokkal lovaskocsi közeledik robogva a földúton. Az első próba után kiderült, hogy a felszálló por a vár „mögé" kerül. Ez pedig egyet jelent a trükk leleplezésével. Ezért mentőötletként fellocsoltattuk az utat. A másik „veszélyt" a bogarak jelentették, amelyek előszeretettel telepedtek le az üvegen. Ellenük nem tehettünk semmit, viszont a stábból többen „figyelőszolgálatot" vállaltak, hogy leállítsák a felvételt, ha „légiveszély" lenne. A kamera apró keresőjében ugyanis nehezen ellenőrizhető a bogárveszély...

ELŐTÉRFOTÓ

A perspektivikus egyesítéshez ollóval kivágott fotóalakzatot is használhatunk. Ez lehet eredeti színes fénykép és szintén alkalmas a jó nyomdatechnikával készült kép (újságból, prospektusból). Ha a fotókivágás a kompozíció széléig kiér, akkor képen kívüli tartóállványhoz rögzítsük. Célszerű a fotó hátoldalára merevítésként szilárd lapot ragasztani, a kép fehér élét pedig, ahol szükséges, vízfestékkel fessük be. A kompozíció belsejében elhelyezett kivágott előtérfotót ragasszuk üveglapra. Kivételes esetben, főleg belső térben, ahol nincs légmozgás, nagyon vékony (0,06 mm átmérőjű) horgászdamilszálakra erősíthetjük. Elfordulását úgy akadályozhatjuk meg, hogy három irányba feszítjük ki. Figyeljünk arra, hogy az előtérfotón és a valóságban megegyezzen a távlati rövidülés, a felvételi szemszög, a világítás iránya, a kontraszt és színvilág.

4. ábra

ELŐTÉRMAKETT vagy KIEGÉSZÍTŐ MAKETT

(Angolul: Hanging miniature, németül: Vorsatzmodell.)

Az ■ produkció, amely régi korban játszódó történetet dolgoz fel, egyre nehezebben talál megfelelő külső helyszínt. A mai világ nyomainak eltakarására fel lehet építeni korabeli épületelemeket, de ezt nem mindig szükséges eredeti méretben elkészíteni. Az előtérfestményhez, előtérfotóhoz hasonló célt szolgál az előtérmakett. Ez utóbbi megépítése ugyan munkaigényes, viszont előnye, hogy az előbbieknél sokoldalúbban használható fel, bármilyen napszak világításához megfelel.

Akinek türelme és kellő gyakorlata van apró dolgok barkácsolásához, annak nem okozhat gondot épületrészletek modellezése. Először egyszerű felületekből álló előtérmakettel kísérletezzünk, például kőkerítéssel, oszloppal, falfelülettel. Később jöhetnek a bonyolultabb feladatok. A filmekben előszeretettel használt plafonmakett elkészítését pontos tervezés előzi meg. Ismeretes, hogy a műteremben épített díszlet csak oldalfalakból áll. A rendezői elképzelés olykor megkívánja, hogy a teremdíszletnek mennyezete is legyen. A valódi méret helyett (mely drága és a világítási lehetőségeket is korlátozza) olcsóbb az előtérmakett. 1984-ben forgattam ■ Századunk című történelmi tv-filmsorozat egyik epizódját. Ebből való ■ *5. ábra*, mely azt ■ jelenetet mutatja, amikor Horthy ■ kormány tagjaival tanácskozik ■ Vár egyik szalonjában. Azaz a műteremben, ahogy ez ■ *6. ábrából* ki is derül, melyen Duba László díszlettervező ■ miniatűr csillárt ellenőrzi. Az is látható, hogy nemcsak a plafon, hanem a falak díszburkolata is előtérmakett.

Végezetül ■ perspektivikus egyesítés megkötöttségéről is szót ejtünk. A trükk feltétele, hogy csak mozdulatlan kamerával készíthetünk felvételt. Ha ugyanis a varióval közelítenénk, (az egyre nagyobb gyújtótávolság miatt) csökkenne ■ mélységélesség. Természetesen vannak kivételes helyzetek, amikor nem látszik az életlenségi hiba. A másik fajta mozgásnál, ■ svenknél (az állványfej forgástengelyénél előbbre nyúló objektív miatt) a közelben lévő üvegfestmény (előtérfotó vagy előtérmakett) a képen elmozdul a háttérhez képest. Profi célra speciális kameraállvány létezik, mellyel horizontálisan és vertikálisan is lehet svenkelni. Ezen a kamera úgy van elhelyezve, hogy az objektív központja egybeesik az állványfej forgási központjával.

6. ábra

MODELL FELVÉTELEK LASSÍTÁSA

A múlt század végén Amerika Spanyolországgal háborúzott Kuba miatt. Az amerikai Vitagraph operatőrei – Albert J. Smith és J. Stuart Blackton – semmitmondó, unalmas felvételekkel tértek vissza a háborúból. Állásuk veszélyben forgott, ezért Blackton rábeszélte társát, hogy forgassák le a Santiago öbölbeli csatát trükkfelvétellel, titokban. Az öböl úgy készült, hogy felfordított faemelvényt kibéleltek vitorlavászonnal és teleengedték vízzel. A távoli part hegyeit a vászonra festették. Az öbölben ágyúzó csatahajók modellek voltak, amiket nagyon szellemesen állítottak elő. Az amerikai és spanyol flotta hajóiról üzletben vásároltak eredeti fényképeket, ezeket kontúrjuk mentén kivágták, majd ráerősítették egy-egy faalapzat oldalára, hogy úszni tudjanak ■ vízen. A víz alatt vezették be a hajókba az elektromos vezetékeket ■ fekete lőporadagok felrobbantására. A hullámokat egy ventilátor állította elő. A nagyobb hatás kedvéért ■ felvétel alatt Blackton és egy alkalmazott fiú szivarfüstöt fújt a hajók közé. Mire ■ csata véget ért, mindketten rosszul lettek. A kubai szivartól. Ekkor dohányoztak először. De nem hiába hoztak „áldozatot" – sikerük lett, az újságok dicsérték a *helyszíni* tudósítókat. Nyilván ■ kezdetleges vetítési technika volt az oka, hogy a kritikusok nem vették észre, csalással van dolguk.

Ismert dolog, hogy a hajómodell körüli hullámzás, a robbanás és a szivarfüst mozgásának *sebessége* jelentősen eltér a valóságostól. A modell méretéhez képest ezek túlságosan *gyorsan* mozognak. A problémát a filmesek idővel megoldották, felvételkor *lassítva* veszik fel a jelenetet. (Erre pontos számítások szolgálnak, különböző léptékű modellekhez más-más felvételi sebesség szükséges.)

Nos, a mai videós hasonló problémával találja szemben magát, ha otthon kamerájával utánozni szeretné például az említett tengeri csatát. A videokamerával ugyanis nem lehet lassítást végezni csak egy speciális átírógépen, az eredeti felvétel átmásolásakor. A hajó trükkfelvételéről azért nem kell lemondanunk (csak a robbantásokról). Kivágott hajófotót ragasszunk üveglapra, mögé *valódi* hullámzó vízhátteret komponáljunk, és a cikkünkben az üvegfelvételnél már leírt módon vegyük fel. A módszer csak távoli hajó ábrázolásához alkalmazható, mivel közelről látható a hajótest oldalán végiggördülő hullámzás. Ha a hajót mozgásban akarjuk felvenni, ehhez az üveglap alá vájatot kell készítenünk, hogy ebben lassan oldalra tudjuk csúsztatni. Ha régi gőzhajóról van szó, füstjét az üvegre festjük olajfestékkel. A nagyon távoli füst mozgása olyan lassú, hogy gomolygása nem okoz észrevehető változást 6–10 mp alatt, amíg a snitt látható.

Filmekben néha nem alkalmaznak a modellfelvételnél lassítást (holott indokoltnak vélnénk), mert a képben ugyanakkor színészi játék is van. Például egy várat látunk, tetején zászló leng, több pontjáról füst gomolyog felfelé, a vár alatt pedig szereplők mozognak. A felvételhez a várat kicsiben építik fel, előtérmakettként használják. Nos, ha a zászlót apró méretben helyeznék a makettre, az bizony nem úgy lobogna, mint az igazi, és ■ füst is túlságosan gyorsan szállna fel. Ezért az a megoldás, hogy az *eredeti méretű* zászlót, ■ rúdjával együtt a *valódi távolságra*, messzire helyezik el, úgy, hogy illeszkedjen a makett tornyával. Hasonlóan *távolra* helyezik a füstöt kibocsátó dobozokat is.

Némely esetben a lassítandó felvétel tájmakett helyszíne *víz alatt* építhető fel. Például a vulkánikus hegyet vízálló anyagból készítjük, festjük és akváriumba telepítjük. Mögé homogén anyagú hátteret tegyünk. A hegy üregébe belehelyezünk egy spirituszos festéket tartalmazó dobozt, melyből lassan felfelé áramlik ■ vízben a „vulkanikus felhő". Ugyancsak víz alatt valósítható meg a szárazföldi talajra zuhanó tárgyak lassított effektje és más katasztrófasnittek.

Júliusi folytatásunkban többek között szó lesz egy különleges amerikai trükkről, amely miatt a producert vád alá helyezték. Következik: *A trükk birodalmának XII.* része, a háttérvetítés és a háttérbehelyettesítés.

A TV-TÉVÉ műsora kábelen az alábbi területek helyi csatornáin vehető:

BUDAPESTEN:

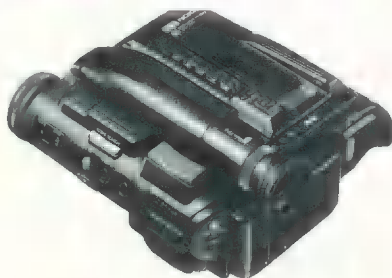
Bartók Ltp-i és Tétényi Köz. Tel. Kult. Egy., BIN Kft., Lakatos úti Lakótelepi Kábeltévé, CITY Kábel Belvárosi Kábeltelevíziós Kft., Csángó-Gidófalvy Lakótelepi Alapítvány, EUROSAT Betéti Társaság, EUROSAT Híradástechnikai BT. – Csepel, Erzsébet és Sorokság Közösségi TV., Gelka-SAT Kft., INKA Kft., Jókai Lakásfenntartó Szövetkezet, Mátyáshegyi Televízió, Óbuda Televízió, Smirgli Egyesület, SZÍV TV., Tétény Promontor Kábeltelevíziós Kft., Tomori úti Lakótelep, TV-11 (Kelenföld), TV-11 (Gazdagrét), XV. kerületi Közösségi Televízió, Vizafogó Lakásfenntartó Szövetkezet, Zuglói Kft. Videóstúdiója

VIDÉKEN:

Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békés, Békéscsaba, Bonyhád, Budakeszi, Cegléd, Csót, Dabas, Dunakeszi, Edelény, Erdőkertes, Esztergom, Fehérgyarmat, Gödöllő, Gyöngyös, Győr, Hévíz, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Kéthely, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kiskunmajsa (Soltvadkert), Komárom, Komló, Kondoros, Lenti, Makó, Marcali, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Miskolc, Mohács, Nova, Oroszlány, Pannonhalma, Pécs (Harkány), Pécsvárad, Pilis, Pilisvörösvár, Siklós, Siófok (Sióvill), Siófok (Foki hegy), Sopron, Szarvas, Szeged, Százhalombatta, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentes, Szolnok, Szombathely (Kőszeg, Sárvár, Vasvár), Tápiószentmárton, Tiszaújváros, Várpalota, Veszprém, Zalaapáti, Zánka, Zirc, Zsámbok, Debrecen, Dunaújváros, Pécs

A Tv-tévé műsora már 669 360 otthonban látható!

EZ AZ ITT NOKIA

V–8 300-as

kamkorder a főnyereménye most induló háromrészes rejtvénypályázatunknak, mely a XIII. részes A trükk birodalma című sorozatunkhoz kapcsolódik. A helyes megfejtők között **30 darab Maxell 180 perces VHS kazettát** is kisorsolunk.

Önnek nincs más dolga, mint helyesen válaszolni három fordulón át a rejtvény kérdéseire. A kérdések alatt öt lehetséges feletetet talál, melyek közül csak az egyik helyes. Válassza ki a helyesnek ítélt választ, és sorszámát írja be az oldal alján található szelvény megfelelő sorába. Ha figyelemmel kísérte és kíséri a sorozatot, a kérdésekre könnyen tud felelni!

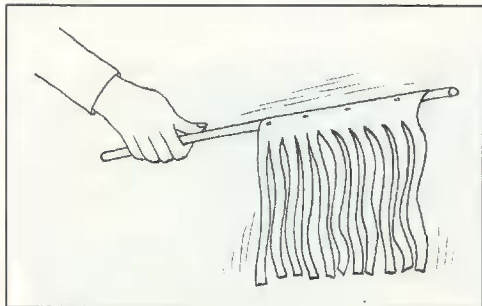
Figyelem! Kérjük, hogy a kitöltött szelvényt **ebben a hónapban még ne küldje be,** hanem várja meg a következő két forduló kérdéseit is, s a júniusi, júliusi és augusztusi számunkban megjelent szelvényeket kitöltve, azokat **egyszerre** juttassa el szerkesztőségünkbe borítékban, vagy levelezőlapra felragasztva, 1992. szeptember 15-ig. Pályázata csak ebben az esetben lesz érvényes. A sorsolást szeptember második felében tartjuk, a nyertesek névsorát és a helyes megfejtést októberi számunkban közöljük.

Címünk: Video Magazin szerkesztősége, 1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.

A Video Magazin korábbi példányai a szerkesztőségben megvásárolhatók vagy telefonon megrendelhetők.
Sikeres játékot kívánunk!

„A" KÉRDÉS:

Trükk sorozatunk melyik **hónapban** említette meg a **rület** használatát? Jelölje meg az alábbiak közül a helyes válasz **sorszámát.**

1. Február.
2. Március.
3. Január.
4. Május.
5. Április.

„B" KÉRDÉS:

A videójelenetben a különleges adottságú Victorio bemutatja, hogy kifelé dőlő sziklafalon is tud mászni. A felvételhez milyen **eszközökre** volt szükség? Jelölje meg az alábbiak közül a helyes válasz **sorszámát.**

1. Víz alatti tokra a kamerához és halriasztó pisztolyra.
2. Erős horgászdamilszálakra és rudakra.
3. Speciális tapadású kesztyűre és cipőre.
4. Két tükörre tartóállványokkal.
5. Semmilyen eszközre.

„C" KÉRDÉS:

A videójelenetben az alvó Juditból áttetsző alakban felkel álombeli énje. Milyen **hiba** fordulhat elő a trükkfelvételnél, amit csak később, a videófelvételek összeúsztatásánál, a képkeverésnél veszünk észre? Jelölje meg az alábbiak közül a helyes válasz **sorszámát.**

1. Elfelejtünk polárszűrőt használni.
2. Az első felvétel után a polárszűrőt nem fordítjuk el 90°-kal.
3. A második felvétel előtt véletlenül elmozdul a kamera az állványon
4. A félig áteresztő tükör véletlenül elmozdul.
5. Nem fordulhat elő hiba.

A 30 db kazetta az A.C. Telecom Agroconnect – Kereskedelmi Kft. ajándéka. (Címük: 1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 1. T.: 1762-363)

1992 június
I. forduló

A	B	C

A TRÜKK BIRODALMÁNAK REJTVÉNYE

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza

Kínálat monóban

Tesztrovatunkban – számítva olvasóink eltérő érdeklődésére – mindig is igyekeztünk az egyre bővülő kínálatnak és készülékeknek megfelelően minden kategóriáról képet adni. Választásaink – egy-két műszakilag is érdekes csemegétől eltekintve – mindig olyan készülékekre estek, amelyek várhatóan nagyobb mennyiségben kerülnek forgalomba.

A videókészülékek sokszínűsége, különösen az egyre érdekesebb tulajdonságokkal rendelkező kamerák felvonulása, vagy az egyszerűbb, olcsóbb típusok megjelenése, melyek mellett mi sem mehettünk el szó nélkül, óhatatlanul azt hozta magával, hogy korábbi tesztjeink szinte állandó szereplői, az asztali videók háttérbe szorultak. Mai tesztünkben éppen ezt a hiányt kívánjuk pótolni hat újabb típus bemutatásával. Persze, mint mindig, most is van némi csalafintaság a dologban. Tesztalanyaink közül két típus: az *SLV–216EE* és az *SLV–416EE* a *Sony*tól származik és igazi családot képeznek, áramköri felépítésük és – mint később látjuk – műszaki jellemzőik is csaknem azonosak. Az eltérés csupán abban rejlik, hogy a 216-os kétfejes, míg a 416-os négyfejes.

Négyfejes a *Siemens FM 705QI* és *FM 705KI*, és a *Fisher P 1400DK* is, míg a *Nokia VR–3732 VPS* három fejével középúton jár. Ez utóbbiaknak viszont az a sajátossága, hogy levéve a készülék burkolatát, szembetűnő a belső azonosság. Nem véletlenül, hiszen a tulajdonképpeni anyagyár a *Sanyo*, mellyel korábbiakban is szoros kapcsolatban álltak az előbbi márkák, ám a *Sony SLV–282* is innen került ki. Külső designban azonban határozottan eltérnek a készülékek, és szolgáltatási körük is némileg különböző. A Nokia által kifejlesztett ASO plusz áramkör a VR 3782 VPS szolgáltatási körének része, míg az alap ASO áramkört a Fisher PI400 DK-ban alkalmazzák. A készülékek szolgáltatási körben egyébként sok rokonvonást mutatnak, gondolunk az indexkeresési rendszerekre (ami elsősorban a videóklipek kedvelőinek fog jó szolgálatot tenni), és szintén praktikusak, a közelgő olimpiára gondolva, a különböző fokozatú lassítási, képkockázási lehetőségek, melyek a sportrajongóknak igazi elemzési lehetőséget nyújtanak. No, de nézzük a készülékeket.

A Siemens FM 705QI és FM 705KI új készülékcsalád tagjaiként jelenik meg a közeljövőben a hazai piacon. A két típus szolgáltatási köre teljesen azonos, a különbség csupán a QI-es típusjelzésnél a beépített VPS (Video Program System) dekódernél van, az előre programozott felvétel csak akkor indul, ha az adó által kisugárzott azonosító jelek megjelennek. Egyes műholdas adásoknál már ma is lehet szerepe e dekódernek, s mivel a videómagnó sem rövid távú beruházás, így ennek idővel létjogosultsága lehet. Az FM 705-ös négyfejes videómagnó, így lehetőség van félsebességgel történő felvételre és lejátszásra is, de csökkenthető a szalagsebesség 1/5-től 1/25 értékig, és mód van egyes képléptetésre és állóképre is. Ez utóbbi minőségét stabilnak és jónak találtuk, csak időközönként tapasztaltunk igen enyhe zavarcsíkokat a képben. A függőleges képbizonytalanság, képremegés kiszűrésére a készülék hátlapján is található egy piciny potenciométer. A mechanika egyébként gyors indítású, a befűzött állapotban lévő szalag újraindításakor kevesebb mint két mp alatt megjelenik a kép, s mint ahogy az ilyen mechanikáknál már ismert, az elektronika figyeli a szalagon lévő trackingjeleket és kijelzőn mutatja a lefutott műsoridőt. Ez egyben – mint ahogy az már a rendszeres olvasók előtt, más készülékek kapcsán ismert – lehetőséget ad üres szalaghelyek megtalálására is, mivel a számláló addig „fut", amíg műsor van a szalagon.

További szolgáltatás az automatikus fejtisztítás, melynek kapcsán mindig megemlítjük, hogy ez nem jelentheti a gyengébb, rossz minőségű kazetták használatát. A tracking, vagyis a sávkövetés az FM 705-nél lehet automatikus vagy digitális.

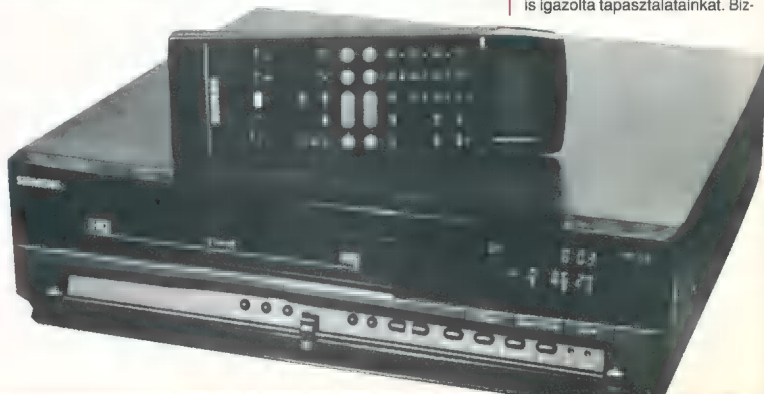
A készülék hangolóegysége frekvenciaszintézeres, ami automatikus és közvetlen csatornaszám-beírású behangolást tesz lehetővé, természetesen mód és szükség is van VHF csatornákon a kézi beállításra, hangoláspontosításra is. Ily módon 49 csatorna állítható be. Későbbi időpontban, egy éven belül hat program állítható be, de mód van naponta azonos időben történő felvételre is.

A tudományok közül még illik megemlíteni, hogy a bekapcsolt videómagnó a tv-képet „lezajtalanítja", vagyis ha nincs a tv felé átadott műsor, akkor a képernyőt kékre váltja, és OSD (On Screen Display) üzemben előre programozásnál a kék háttéren megjeleníti a beállított időket.

Szót kell ejteni az indexjel szerinti keresésről (99 azonosító jel rögzíthető a szalagra), a végtelenített, vagyis ismételt lejátszásról, és a hozzáférés-letiltásról is.

A kezelőszervek egyébként a készülék alsó felében egy lehajtható ajtó mögött találhatók, s bár hozzáférhetők és megfelelően kezelhetők, a funkciók nagy része a távvezérlőn is megtalálható. A távvezérlő egy LCD-s kijelzővel rendelkezik, melyen az időbeállításokat el lehet végezni, és ezek az adatok gombnyomással átvihetők a videóba. A távvezérlő a négy évnél nem idősebb Siemens tv-k főfunkcióit is képes vezérelni. Az AV jelek fogadása és kiadása Scart csatlakozón keresztül történik.

A látott kép rajzolata biztos és tiszta volt. A függőleges vonalak bontását 250 sor körüli értékben láttuk, és a mért kép jel/zaj értéke is igazolta tapasztalatainkat. Biz-

tosak voltak a szürke, vagyis a gradációs skála lépcsői is, jó volt a kép színhűsége. Long play üzemben, vagyis felezett sebességnél sem volt számottevő a videóátvitel-csökkenés, amit megerősítettek szubjektív értékeléseink is; gyakorlatilag a sorbontás ez esetben sem ment 225–230-as érték alá. Az állókép jó minőségéről már szóltunk, s hasonlóan kedvező tapasztalataink voltak az egyes képléptetésnél és lassított üzemnél is. A beállítások mindig pontosak voltak, képváltásból eredő zavarokat nem, csak enyhe zavarcsíkokat tapasztaltunk. Hangban is a VHS adta értékeket produkálta a 705-ös.

A hangfrekvenciás átvitel 55 Hz-nél indul, és 7 dB-es szintváltozással határolva normál sebesség mellett 12 kHz-ig tart. Az alsó tartomány a félsebességnél alig változik, viszont felső tartományban 7,2 kHz-re szűkül, ezen belül azonban az átvitel egyenletes. A jel/zaj viszonyt átlagosnak ítéljük, a nyávogásérték viszont korrekt, ami kiegyenlített, gondos mechanikára utal. A tapasztalt adat félsebességnél is elfogadható, bár itt már észre lehet venni tartott hangoknál a bizonytalanságokat.

A *Fisher FVH–PI400DK* megjelenésében teljesen eltér a készülékcsalád tagjaitól. Míg a Siemens konvencionálisabb, de kecses vonalú készülék, addig a Fisher robusztusabb, határozottabb vonalat követ. A kezelőszervek itt is egy lehajtható ajtó mögött találhatók, elhelyezésük nem bonyolítja túl kezelőjük dolgát. A sávkövetés digitálisan állítható, és van képélesség-állítási lehetőség is, bár ennek alkalmazása csak gyengébb másolatoknál indokolt. Igen praktikus viszont, hogy a készülék frontoldalán a lehajtható ajtó alatt helyet kapott egy RCA pár a videó és audió jelek fogadására. A hátlapon szintén RCA csatlakozók találhatók a bemeneti és kimeneti jelek kezelésére. A megfelelő bemenet az előlapon lévő kapcsolóval választható ki.

Hangolása folyamatos, memóriaegysége 39 állomás beprogramozását teszi lehetővé, tunerje alkalmassá teszi a VHF és UHF csatornákon kívül kábelcsatornák vételére is. Későbbi időpontban tervezett felvételekre hat memóriahely áll itt is rendelkezésre egy éven belül, és mód van naponta azonos időpontban történő felvételek készítésére is. Hasonlóan a 705-ös Siemens típusokhoz, a mechanika a PI400DK-nál is gyorsbefűzéses, és áttekercseléskor is a szalag lazán a fejek előtt fut, ami biztosítja az eltelt vagy áttekercselt idő folyamatos figyelését, és egyben lehetővé teszi az üres szalaghely kezdetének gyors megtalálását is. Állókép, képléptetés, lassított lejátszás ennek a készüléknek is sajátja, és minőségét stabilnak, jól kiértékelhetőnek láttuk. A fejtisztítórendszer a Fisherben is megtalálható, mint ahogy az időbeállítások a képernyőn is megjeleníthetők. Egyre több készüléken – mint ahogy ezen a típuson is – van monitorgomb, ami azt jelenti, hogy videónézés közben be lehet tekinteni a tv-csatornába is. A szolgáltatások közül végül itt is szót érdemel az indexkeresési ▶

SZOLGÁLTATÁSOK

Típus	SIEMENS FM705QI, FM 705KI	FISHER FVH–PI400DK	NOKIA 3732 VPS	SONY SLV216EE/SLV416EE
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK				
Vételi színnormák	PAL, SECAM	PAL, SECAM	PAL, SECAM	PAL, SECAM/NTSC lejátsz.
Vételi hangnormák	CCIR, OIRT	CCIR, OIRT	CCIR, OIRT	CCIR, OIRT
Forgófejek száma	4	4	3	216-nál 2/416-nál
Hálózati feszültség	220–230V, 50Hz	220–230V, 50Hz	220–230V, 50Hz	110–240V, 50Hz 4
Méretek (szél. x mag. x mélys. mm)	360x85x342	360x103x355	360x85x353	430x87x363
Tömeg (kg)	5,7	5,7	5,7	5,7
Játékidő (E240-es kazettával, perc)	240/480	240/480	240	240 és 240/480
Gyors képkeresés (előre–hátra)	5x/9x	9x/9x	9x/9x	7x/7x
Áttekercselési idő (előre–hátra)	245/245	245/245	249/245	/132
SZOLGÁLTATÁSOK				
Lassítás	1/5–1/25	1/5–1/25	1/5–1/25	1/5–1/25
Gyorsítás				x
Állókép	x	x	x	x
Képről képre léptetés	x	x	x	x
Képbevágás				
Utóhangosítás				
Képélesség-állítás		x		x
PROGRAMOZHATÓSÁG				
Azonnali felvétel	x	x	x	x
Napi programok száma	6	6	6	8
Programozható napok száma	1 év	1 év	1 év	1 hónap
Naponta ismételhető program	x	x	x	x
Hetente ismételhető program				x
Programban csatornaválasztás	x	x	x	x
Óra kvarcvezérléssel	x	x	x	x
Biztosítás hálózatkimaradás esetére VPS	csak QI-nél		x	x
AUTOMATIKÁK				
Memóriastop	x	x	x	
Automatikus sávkövetés	x	x	x	x
Visszatekercselés	x	x	x	x
Ismételés szalag elejéről				
Indexkeresési rendszer	x	x	x	x
Elteltidő-kijelzés	x	x	x	x
Kazetta azonosítás				
KÜLÖNLEGESSÉGEK				
Sztereó hang (állófejes)				
Hi-Fi sztereó hang				
Hátralévő szalagidő kijelzés				x
Automatikus fejtisztítás	x	x	x	x
Gyorsbefűzés	x	x	x	x
Hozzáférés-letiltás	x	x	x	
Távvezérelhető funkciók (magnó)				
+ csatornabehangolás				x
+ időprogramozás	x	x	x	x
+LCD kijelzés	x	x	x	
+ egyéb	TV-funkciók			x
CSATLAKOZÓK				
Antenna be/ki	75 Ohm/koax	75 ohm koax	75 ohm koax	75 ohm koax
Video be/ki	Scart	1+1 RCA^x^/RCA	Scart	1+1RCA/RCA
Hang be/ki	Scart	1+1 RCA^x^/RCA	Scart	1+1RCA/RCA
Mikrofon	nincs	nincs	nincs	nincs
		x elöl és hátlapon is videó és audió fogadás		x elöl és hátlapon is videó és audió fogadás

MŰSZAKI JELLEMZŐK

Típus	SIEMENS FM 705QI, FM 705KI Specifikált	Mért	FISHER FVH–P1400DK Specifikált	Mért	NOKIA 3732 VPS Specifikált	Mért	SONY SLV 216EE/SLV 416EE Specifikált	Mért
Vételi csatornák/frekvenciák (MHz)	VHF 1–12 kábel- és hipercsatornák UHF 21–69	46,5–859,7	VHF 1–12 kábelcsatornák UHF 21–69	44,1–302 432–861	VHF 1–12 kábel- és hipercsatornák UHF 21–69	44,7–859,5	VHF 1–12 kábelcsatornák UHF 21–69	40,6–111,4 103,4–301,2 423,6–869
RF (antenna) érzékenység 20 dB jel/zaj viszonyra (ohmV)								
RF kimeneti csatornák	30–39	30–39	30–39	30–39	30–39	30–39	30–39	30–39
RF kimeneti szint (mV)								
RF kimeneti impedancia (ohm)								
Video kimeneti szint (V csúcs-csúcs)	1±0,2	1,05	1±0,2	1,1	1±0,2	1,1	1	1,04
Video kimeneti impedancia (ohm)	75	75	75	75	75	75	75	75
Video jel/zaj viszony (dB) SP	43	45	43	44,5	43	45		44
LP	–	43,5	–	43	–	43,5	–	43
Sorbontás (sor) SP	240	140	240	240	240	230/255*	–	235
LP	–	225	–	225	–	225	–	220
Hang jel/zaj viszony (dB) SP	–	48	–	48,5	–	48	–	52
LP	–	47	–	47,5	–	47	–	49,5
Hangfrekvenciás átvitel (Hz–kHz) SP	–	55–12	–	55–12	–	55–12	–	42–10,5
LP	–	53–7,3	–	52–7,2	–	53–7,1	–	42–6,5
Nyávogás hangban (± %) SP	–	0,15	–	0,15	–	0,15	–	0,18
LP	–	0,2	–	0,22	–	0,2	–	0,32

* ASO plusszal

rendszer és a reteszelési funkció. Akik kevésbé járatosak a videómagnók világában, röviden az index-jelek lényegéről: a videó minden új indításnál tesz a szalagra egy láthatatlan jelet, melyhez egy számot lehet rendelni 1–99-ig Lejátszáskor ezeknek a számoknak a segítségével lehet gyorsan visszakeresni a kívánt kezdetet.

A PI400DK-ban két reteszelési funkció van: az ismételt lejátszás és a hozzáférhetetlenség biztosítása. Ez utóbbi lehetővé teszi, hogy a magára hagyott videót például a gyerek ne kapcsolja be tanulás helyett.

A távvezérlő a Fishernél is LCD kijelzős és lehetőséget nyújt a magnó és csatornaváltási funkciókon kívül a programozásra is. Minőségi jellemzői szinte azonosak a Siemensnél tapasztaltakkal.

A *Nokia 3732 VPS* döntött előlapjával tartja a hagyományos ITT vonalat, hiszen ennek a három betűnek az elmaradása a névből csak a gyártónév módosulását jelzi, mint ahogy arról áprilisi számunkban bővebben esett szó. Szolgáltatási körben e készülék jelenti a legnagyobb különbséget az előbbiekhez képest. E készüléken is 39 állomás programozható be, lehetőség van kábelcsatornák vételére. Későbbi időben történő programozott felvételek kezdésére-befejezésére 6 időpont írható be, és van naponta azonos időpontban történő felvételi lehetőség. Indexkereséssel is kiválaszthatók a felvételkezdetek, de nincs félsebességű felvétel és lejátszás, mivel a 3732 VPS 3 fejes videómagnó. Ez a harmadik, vagyis segédfej viszont ennek a típusnak is jó állóképet és képlassítási lehetőséget ad. A lassítás természetesen itt sem egy lelassított folyamatos mozgást jelent, hanem 1/5–1/25 sebességű szakaszos „képkockázásos" lejátszást.

A Nokia a 3732-ben is alkalmazza az ASO plusz kapcsolást, mely Nokia-szabadalom. A kapcsolás viselkedését áprilisi számunkban, a VR–3782 kapcsán elemeztük, és akkor az ASO-val történt felvételeket ismét ASO-val lejátszva a képet kissé túllövésesnek ítéltük, némileg egyedi, beállítási hibát sejtve a látottak mögött. Most újra készítettünk egy felvételi sorozatot a hatásossság értékelésére.

Az ASO áramkör, amely közvetlenül a videófejek után következik, tulajdonképpen analizálja és fázishelyessé teszi a frekvenciamodulált jelet. Azt az ismert hibát korrigálja, hogy az alacsony frekvenciás jelek nagy amplitúdóval, nagyobb feszültséggel; a magasabb frekvenciás jelek, vagyis a finom részletek az éles átmenetek kis amplitúdóval, tehát kisebb feszültséggel jönnek le a szalagról, eltérő futási idővel. A feszültség függvényében a kapcsolás késlelteti az alacsony frekvenciás komponenseket, összehozza a finom átmeneteket, a rajzolat tisztább lesz. Ez volt az alap ASO kapcsolás, mely tehát egy aktív oldalsáv-optimalizálást jelent. Az ASO plusznál tovább finomították, az aktív fázis-eltolást elektronikusan szabályozzák és a jelszintet is az idő függvényében határozzák meg. A kapcsolás felismeri a drasztikus zajokat, és ilyenkor sávszélesség-csökkentéssel szűkíti ugyan az átvitelt, de javítja a jel/zaj viszonyt. Maga az elnevezés aktív oldalsáv-optimalizálást jelent, jól fedve azt a beavatkozást, amit ez az áramkör a videófejekben produkál.

Mivel az ASO nem felvételkor avatkozik be a videómagnóba, értelemszerűen másoláskor célszerű ezt a készüléket választani lejátszómagnónak, bekapcsolt korrekcióval. Tesztjeink során lejátszókészüléknek tehát a Nokia 3732-t választottuk, míg a felvételt a Sony SLV–416EE-vel készítettük. Ezt megelőzően azonban referenciaként közvetlen generátorral és szalagról is vettünk fel a Nokián kívül a Sonyra is. A szalagra felvételeket a Philips PM5518 képmintagenerátor segítségével készítettünk. Az egyszerűbb kiértékelés miatt ezek között volt különböző frekvenciájú burstjel, színsáv, hálóábra, pontrajzolat és színcsíkábrába ültetett kör. A videóanyagban volt gyengébb felvétel és kontrasztos új anyag.

Az eredmények szembetűnőek, és különösen generátorról jól kiértékelhetőek voltak. A felvételek első lejátszása során mindkét készüléken jók voltak a színek, az átmeneteket tisztának éreztük, a burstábra 2,8 MHz-es lépcsője mind a Sonynál, mind a Nokiánál (kikapcsolt ASO plusz állásban) látszott, de érezhető volt az erős szintcsökkenés. Magyarul; a vonalakat egyértelműen látni lehetett, de halványabban voltak, mint a kisebb frekvenciák rajzolatai. Ebben az összevetésben egyébként valamivel a Sony mutatkozott jobbnak, mint ahogy a pontstruktúra vizsgálatakor is a fekete háttérben lévő fehér pontok rajzolata is a Sonynál volt határozottabb, a Nokiánál jobban „kenődtek". Abban a pillanatban azonban, hogy bekapcsoltuk az ASO pluszt, minden határozottabbá vált. A 2,8 MHz-es burstjel (ennek a frekvenciának megfelelő függőleges vonalak rajzolata) határozott lett, sőt a 3 MHz-es lépcsőt is lehetett látni. A pontrajzolatban a képelemek kerekek lettek, a hálóábra vonalai élesek, és szembetűnő volt a változás a színcsíkábrában lévő körnél is, ez is éles és határozottabb lett. De láttunk azért mást is. A pontokat – igaz hogy halványan –, de követte egy szellemképszerű újabb pont, a hálóábránál is láttunk szellemképet, és a körnek is voltak halvány utóhullámai. Ezzel együtt ez a kép határozottan jobb volt, bár nem tagadjuk, kritikusan szemléltük.

A mesterszalagot utána átjátszottuk a Fisherre ASO plusszal, majd visszatettük a Nokiába újra ASO plusszal történő lejátszásra. Arra voltunk kíváncsiak, mit jelent két egymást követő ASO plusz korrekció. Ezt tettük azért is, mert annak idején a Nokia 3782 VPS-ének kapcsán túllövésesnek éreztük a képet és egyedi hibára gyanakodtunk. Nos, igen halványan most is felfedeztünk egy újabb szellemvonalat, ezt azonban csak kritikus helyzetekben lehetett érezni, és kikapcsolt ASO állásban nem volt benne a képben, ugyanakkor a másolat jobb volt, mint ha ASO plusz nélkül készült volna

Régi filmeknél a javulás kiugróan látható. Különösen feliratos, gyengébb másolatoknál határozottak a vonalak, jól olvashatók, a látvány magáért beszél. Az is igaz persze, hogy az ilyen gyengébb, nagyobb felületeken jelentkező színzajoknál – vagyis ahol nem zajbeütésről van szó – a mi tapasztalataink szerint némileg erősödött a háttér-„moaré" is.

Összességében az ASO plusz jól vizsgázott, és látható ■ minőségjavulás a VHS átvitelben. A stuttgarti „Video" magazin hírei szerint folyamatban van az SGS-Thomson Mikroelektronic fejlesztésében egy parányi chip fejlesztése, mely megnyitná az utat a kamkorderekben történő alkalmazására is.

Az előbbiekben közvetve már esett szó a *Sony SLV 416EE*-ről, lássuk közelebbről is az új készülékcsaládot. Első ránézésre nem sok különbséget mutat a két modell, ■ sokfunkciós kijelző mellett van egy Jog Dial gombra emlékeztető nagy tárcsa, valójában ennek elfordításával lehet mindkét irányba gyorscsévélni és gyors képkeresést végezni, illetve ez foglalja magában a lejátszás és „pillanatállj" gombokat. Érdekes megoldás, hogy visszacsévélésre van még egy „szupergyorsító" gomb is. Ennek alkalmazásával a 180 perces kazetta 132 mp alatt az elejére ér. Ilyenkor az egyébként mindig befűzött szalagot a mechanika visszafűzi ■ kazettaházba, és visszapörgeti kb. 6/8-ad részig, ekkor újra a fej köré vezeti, és az utolsó szakaszt méltóságteljes nyugalommal fejezi be. A mechanikába itt is beépítették az automatikus fejtisztító rendszert, a kijelző mutatja a lefutott és a hátralévő szalagidőt. Van képélesség-állítás, és lehet a zajos képen „zajtalanítást" végezni, de ez bizony átvitelromlással jár. Indexkeresés van a Sonyknál is. Későbbi időpontra 8 program írható be, és lehetőség van naponta vagy hetente azonos időben történő felvételre. A hangolás képernyőn menürendszerrel történik, ami némi gyakorlattal praktikusan kezelhető. S ha praktikumról esett szó, a távvezérlő, ha különösebb említést nem is érdemel, de azt igen, hogy bizonyos Sony tv-ket is lehet vele vezérelni.

A 216 és 416 közötti fő különbség egyébként az, hogy az előbbi két fejet, az utóbbi pedig 4 fejet tartalmaz. Ez utóbbi nemcsak a PAL illetve SECAM anyagokat tudja félsebességgel felvenni és lejátszani, hanem az NTSC felvételeket is lejátssza normál és félsebességgel (EP). A másik fontos eltérés, hogy ■ 416-nál a hátlapon lévő RCA ki- és bemeneteken kívül az előlapra is került egy videó és audió RCA fogadás, így másoláskor nem kell hátul dugaszolgatni.

A megfelelő bemenet kapcsolóval választható ki.

Mindkét készülék tud állóképet, képléptetést, és 1/5–1/25 lassítást és kétszeres gyorsítást is. Az SLV–416 említett szolgáltatásait korrektnek és rendben lévőnek találtuk, állóképe tiszta volt, ha lett volna képremegés, ennek állítására külön szabályzó szolgált volna, az SLV–216-nál azonban ■ két fejből következően ezen tudományokra kevésbé lehetett építeni. A képben jelentős zavarok maradtak, amelyek léptetéskor, lassításkor változóan fedték el a képtartalmat.

Mindkét készüléknél a behelyezett kazettát azonnal befűzi a mechanika, de az első indításnál a stabil zajmentes lejátszásra 3–4 mp-re van szükség, amíg a digitális tracking (sávkövetés) a legoptimálisabb helyet megtalálja.

A készülék színhűségét jónak találtuk, ■ visszajátszott képen mind generátorról, mind felvételről a színek tiszták és telítettek voltak. A sorbontás – ábra alapján – mindkét minta, normál sebesség mellett, kb. 235–240 sornyi bontást produkált, ami félsebességnél a vártnak megfelelően, kb. 220 sorra esett vissza. Egyébként a zajtalanító áramkör is ennyire viszi le a bontás értékét, igaz, ennek használatára egyébként is csak kritikus (kritikán aluli) esetekben kerül sor.

Hang szempontjából mindkét minta 10,5 kHz körüli átvitelt nyújtott, ami az SLV–416-nál félsebességnél értelemszerűen csökken.

Mindkét készülék kezelhetősége praktikus, a 416-nál – akárcsak a Fishernél – az előlapon lévő bemenet tesz jó szolgálatot.

JONATHAN DEMME

Mint megannyi sorstársa, Jonathan Demme is Roger Corman keze alatt „szökkent szárba”. Corman az amerikai filmvilág talán legérdekesebb figurája, magányos bölénye, aki szinte egymaga biztosítja a nagy stúdiók szakember-utánpótlását. Sajátosan egyedi módszert fejlesztett ki: a főiskolák és egyetemek filmes tanszékeinek környékén vadászva, csalhatatlan érzékkel szűrte ki a tehetségekel, akiknek azután a korlátlan lehetőséget kínálta. Igaz, az alkotói szabadságnak ára van, az alacsony költségvetés, a rövid határidő és a legendásan kevés bér. Mégis, a kitörni vágyó, zabolázatlan gyerkőcök örömmel hajtották fejüket az igába, hisz tudták, a Corman-féle iskola kiváló ugródeszka, nagyszerű ajánlólevél lehet számukra.

Az 1944-ben, a Long Island-i Rockville Centerben született Demme már rendelkezett némi filmes tapasztalattal, mielőtt a Corman-féle csapat tagja lett. 1970 óta dolgozott különböző olcsó B-produkciókban, melyek közül a barátjával, *Joe Viola* rendezővel közösen készített filmjei emelkednek ki, különösen a *Kemény angyalok* (1972), amely *Kuroszava Akira A vihar kapujában* (Rashomon, 1950) című klasszikus mozijának Amerikába átültetett road-movie változata. E filmeket Demme producerként és társíróként jegyezte. 1974-ben készítette első önálló játékfilmjét, a *Börtönterror*t, ezt a szürrealista elemekkel tarkított börtönfilmet, majd Corman kedvenc műfajában, a gengszterterfilmben dolgozott. Az *Őrült mama* (1976) története Arkansasban játszódik 1958-ban, amikor is a címszereplő és lánya cserkészi végig az államot. Nyomukat véres áldozatok, kirabolt bankok, s néhány kitűnő epizód jelzi.

A kedvező fogadtatásnak köszönhetően Demmének mind gyakrabban nyílt lehetősége a filmkészítésre, sőt még a tv-hez is meghívták egy Columbo-epizód megrendezésére. Az ebben az időszakban forgatott filmjei közül főleg a *Törékeny* (1976) aratott szép szakmai sikert. Az 1979-es *Utolsó ölelés*sel viszont nemigen dicsekedhet. A Murray Teigh Bloom regényéből készült thrillert ugyanis inkább a minden idők egyik legzavarosabb, legrosszabb „borzongájának” büszke címével lehetne illetni. Érdekes módon az amerikai kritikusok többsége a Demme-filmet, melyben egy volt CIA-ügynök harcol a ki tudja, ki ellen – Roy Scheider szenvedésével –, a Hitchcock-mozik örökösének tartják, bár hiányolták belőle a nagy mester fekete humorát. A film talán egyetlen említésre méltó epizódja a jól megtervezett végkifejlet, amikor a végső kergetőzésre a Niagara-vízesés alatti barlangrendszerben kerül sor.

Mindnyájan jól ismerjük Melvin Drummar történetét. Ő az a Utah állambeli benzinkutas, aki azt állítja magáról, hogy 1968-ban fölvette a sivatagban a sérült Howard Hughes-t, a visszavitte Las Vegasba. A különc milliárdos pedig hálából megtette vagyona haszonélvezőjének. Hogy mi igaz a történetből és mi nem, azt senki sem tudja, egy viszont biztos; a bíróság az erről szóló dokumentumot az örökösök kérésére érvénytelennek nyilvánította. Persze senki ne számítson arra, hogy Demme eljátssza a döntőbíró szerepét, s hiteles információkkal szolgál a sztoriról. A film nem foglal állást, egyszerűen csak egy ragyogó életkép az ilyen Drummarokat kitermelő alsóbb osztályok édeskés, álmodozó világából. Fordulatos, mulatságos, s a végén rettentően megható. Mert Demme jól tudja, hogy akármilyen törékeny és naiv legyen is az együgyű lélek álma, ez az, ami tartalmat, értelmet ad életének. Lehet, hogy Hughes tényleg hagyott pénzt Melvinre, az is lehet, hogy nem, de a rendező úgy

Utolsó ölelés Janet Margolinnal, Roy Scheiderrel

Filmjei

KEMÉNY ANGYALOK
(Angels Hard as They Come, 1972, producer, társíró) r: Joe Viola
A FORRÓ DOBOZ (The Hot Box, 1972, p, ti) r: Joe Viola
BÖRTÖNTERROR
(Caged Heat, 1974, forgatókönyvíró, rendező) Gordiusz
ŐRÜLT MAMA (Crazy Mama, 1975, rendező)
A LÖVÖLDÖZŐ BOLOND (Fighting Man, 1976, fi, r)
TÖRÉKENY (Handle With Care, 1976, r)
GYILKOSSÁG À LA CARTE
(Columbo: Mord à la carte, 1977, epizód a TV-sorozatból, r)
UTOLSÓ ÖLELÉS (Last Embrace, 1979, r) TV, Intervideo
MELVIN ÉS HOWARD (Melvin and Howard, 1980, r)
VÁLTOTT MŰSZAK (Swing Shift, 1984, r)
STOP MAKING SENSE (1984, r)
BELE AZ ÉJSZAKÁBA (Into the Night, 1984, szereplő) r: John Landis
CSALÁDFA (A Family Tree, 1985, TV, r)
VALAMI VADSÁG (Something Wild, 1986, r) TV
HAITI DEMOKRÁCIÁRÓL ÁLMODIK
(Haiti Dreams of Democracy, 1987 dokumentumfilm, r, p)
ÁTÚSZÁS KAMBODZSÁBA (Swimming to Cambodia, 1987, r)
KERESZTANYA (Married to the Mob, 1988, r) ZOOM
MIAMI BLUES (1990, p) r: George Armitage
A BÁRÁNYOK HALLGATNAK
(The Silence of the Lambs, 1991, r) moziban bemutatott

állítja be – s ebben nagyszerű segítőtársai a színészek, Paul LeMat (Melvin) és Jason Robards Jr. (Howard) –, hogy ők ketten egyfajta lelki rokonságban vannak, nagy fantazőrök, akiket elnyel az amerikai pusztaság.

A *Melvin és Howard* (1980), amely az 1980-as New York-i fesztivál nyitófilmje volt, megalapozta Demme további karrierjét. Neve egy csapásra ismert lett a kritikusok és a közönség körében, nem hiába nyerte el az Amerikai Filmkritikusok Szövetségének (AFSZ) a legjobb operatőri munkáért, valamint a New York-i Filmkritikusok Szövetségének a legjobb rendezésért járó díját. Amúgy a film két Oscart is összegyűjtött: egyet a legjobb forgatókönyvért, egyet pedig Mary Steenburgen bájos, rendkívül érzelemgazdag játékáért.

Bármily meglepő, egy tv-filmet leszámítva, több mint három éves szünet következett. 1984 azonban a nagy visszatérés éve lett. A rendező két filmmel is előrukkolt. Egyfelől a Talking Heads *Stop Making Sense* című koncertfilmjével bizonyította a zene iránti érzékenységét, fogékonyságát (ezúttal az AFSZ-nek a legjobb dokumentumfilmnek járó díját söpörte be), másfelől megmaradt a régi, kedves, humanista stílusa mellett. A *Váltott műszak* a maga természetes, egyszerű, hétköznapi módján próbálta feszegetni a férfiak világába betörő nők problémáját. Ezt követte ■ *Valami vadság* (1986), ez a szertelen, egy kicsit szexi, kicsit véres road-movie. Hőse a különc külsejű és viselkedésű *Melanie Griffith*, aki felcsípi a kishivatalnok *Jeff Daniels*t, hogy töltsenek együtt egy közel sem hétköznapi kalandokkal zsúfolt hétvégét. A megszokott környezetéből kiszakított kispolgár vergődését látjuk, aki először találja magát szembe Amerika másik arcával; az erőszak, ■ kegyetlenség virágzó paradicsomával.

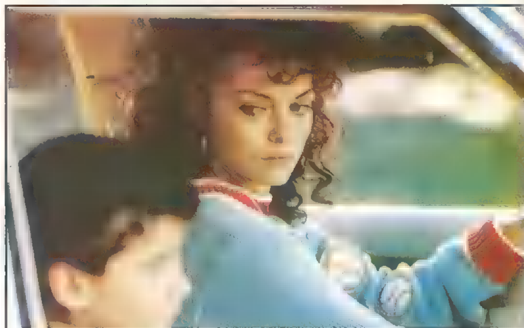

*Angela De Marcó*nak mindene megvan, amit csak meg lehet venni ■ tisztára mosott pénzből. Csak azt nem tudja, hogy amikor ■ férje „munkába" megy, hazajön-e vacsorára, vagy csak óvadék ellenében engedik szabadlábra, esetleg egy langyos vízzel teli fürdőkádban végzi. Mit ad isten, a maffiózó „apucival" ez utóbbi történik, lévén elkövette élete első és egyetlen tévedését, jogot formált ■ főnök tulajdonára, egyszerűbben szólva a barátnőjére. Angela *(Michelle Pfeiffer)* így egyik pillanatról a másikra szabad lesz, hogy új életet kezdjen, feltéve, hogy ■ banda és az FBI is úgy akarja. *„Az, hogy férje „sáros" volt, nyilvánvalóan csak növeli a kihívást"* – mondja Demme ■ Keresztanya (1988) című filmjének hőséről. *„Angela jól élt a pénzből, amihez vér tapadt.*

Valami vadság: Jeff Daniels, Melanie Griffith

Michelle Pfeiffer a Keresztanyában

A bárányok hallgatnak: íme a gyilkos...

Demme kiruccanása: Columbót is rendezett (Peter Falk)

Most egy tudatos döntés eredményeképpen elhatározza, hogy ettől a pillanattól kezdve jó lesz. Ez azonban nem olyan egyszerű, mint ahogyan hangzik. Ezen a napon és ebben a korban, amikor minden szinten korrupció vesz minket körül, megpróbálni jónak lenni, sokak számára őrültségnek tűnhet."

A cinikus, romantikus gengsztervígjátékot egy kőkemény lélektani thriller, *A bárányok hallgatnak* (1991) követte. Egy szabadlábon lévő pszichopata őrültet keres az FBI, aki rendre megnyúzza áldozatait. A cég viselkedéstudományi részlegének vezetője úgy gondolja, hogy egy korábbi páciensük, az emberevő – *Anthony Hopkins* játssza – talán segíthet a megrekedt nyomozásban. Dr. Hannibal Lecter esetleg rendelkezhet információval a tettesről, ezért beosztottját bízza meg a kapcsolatfelvétellel. Clarice – *Jodie Foster* – előtt pedig fokozatosan feltárul egy elmebeteg gyilkos lelkének feneketlen mélysége. Thomas Harris káprázatos agyszüleményét zseniális érzékkel teszi hihetővé, valódivá a rendező. Egy pillanatra sem csúszik ki kezéből az irányítás, nem lankad a figyelem, a mester biztos kézzel adagolja a gerincvelő-bizsergető izgalmakat.

Filmje az idei Oscar-kiosztáson fantasztikus sikert aratott, mind az öt főkategória díját (legjobb film, rendező, színész, színésznő, forgatókönyv) elhozta, ilyen pedig eddig mindössze kétszer (1934 és 1975) fordult elő az Akadémiai Díj több mint 60 éves történetében. Demme egyszer és mindenkorra beírta nevét a filmtörténetbe.

Természetesen butaság lenne mindent az ő zsenialitásával magyarázni. Ő is tudja, s állandóan hangoztatja is, hogy a filmezés csapatmunka. Nagyon örül annak, hogy az idők során remek munkatársakra akadt. Személye körül egy többé-kevésbé állandó csapat alakult ki, amelynek tagja többek között a producer Ron Bozman, Kenneth Utt és Edward Saxon, a látványtervező Kirsti Zea, a jelmeztervező Colleen Atwood, a vágó Craig McKay, a színész Charles Napier és Paul LeMat, valamint az elmaradhatatlan operatőr, Tak Fudzsimoto. De mellettük Demme nem feledkezett meg a régiekről sem. Nemes gesztus volt részéről, hogy *A bárányok...* egyik epizódszerepének eljátszására egykori tanítómesterét, Roger Cormant kérte fel.

A tanítvány túlszárnyalta mesterét.

Szilágyi G. Gábor

A

rendszeresen jelentkező műsorai:

csütörtök 18.00–22.00
18.05 Sráckarika
18.30 A természet világa, angol ismeretterjesztő sorozat
19.00 Power kapitány, magyarul beszélő amerikai sorozat
19.40 Sláger és horoszkóp

20.00 Magyarul beszélő sorozatfilm

21.00 Trans World Sport különleges sportok
21.30 Civilpálya, az Önkormányzatok műsora
Végállomás, beszélgetés a villamoson
Ellenpontok, Rózsa Péter műsora

Ismétlés vasárnap 8.00–12.00 óráig

péntek 20.00–24.00 óráig
20.05 Szórakoztató magazin
A hónap vendége, Divat, Sport, Testbeszéd

Sztárok – hazai könnyűzene vendégekkel

21.00 Nagyjátékfilm, szinkronizált mozifilmek

22.50 Keresztkérdések – Mester Ákos műsora
Politikai biliárd – Frey Tamás műsora

Ismétlés vasárnap 20.00–24.00 óráig

A részletes műsort ■ Teletext 190. oldalán olvashatják!
A Telesystem Rt. a műsorváltoztatás jogát fenntartja.
A TV-tévé nem előfizetéses program, keresse ■ kapcsolatot!

TELESYSTEM
1922 Budapest, Pf. 59.

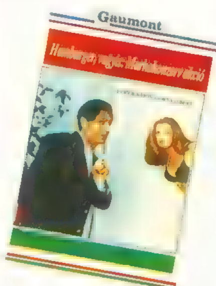
Jöjjön be hozzánk! Megéri!

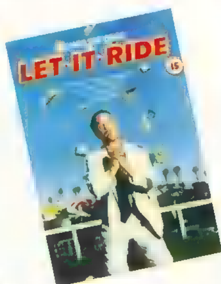

videótékája ■ legnagyobb magyarországi forgalmazók filmjeivel, naponta új filmekkel!

Cím: Budapest, Hűvösvölgyi út 64., a szinkronstúdió bejáratánál, az 56-os és 29-es busz megállójában, jó parkolási lehetőséggel.

Tel.: 176-3333
Nyitva tartás: 6–24 óráig

Szex, pornó, mozi, videó

1

Az érzékek birodalma

Ön, Kedves olvasó – e sorok írójához hasonlóan – látott már szex és/vagy pornófilm(ek)et. Talán még azt a kijelentést is megkockáztathatjuk, hogy videókészülékének megvásárlása után az egyik első kazetta, melyet megtekintett, ilyen jellegű volt. Mindez teljesen érthető!

Az előző évtized végén az erotika, a szex és a pornográfia ügye hirtelen a magyar társadalom egyik égető kérdése lett. A könyv- és újságpiac, a moziforgalmazás, a videókölcsönzés, a peep show-k és a szexipar látványos megjelenése sokak számára valóban sokkoló volt. Az előző korszak mesterséges prüdériája, a kultúrpolitika szintjére emelt álszemérme szinte szükségszerűen váltott ki ilyen túlzott reakciókat.

Egy különleges film a közelmúltból: Henry és June

Hirtelen jött szabadság

A cenzurális korlátok eltűnése és a hirtelen kapott szabadság, a „most már mindent lehet" érzése részben megmagyarázza a több mint két évtizedes késéssel fellángoló hazai szexhullám kivételes intenzitását is. Az „öreg" videósok persze addigra már túlvoltak az egészen, ők már a nyolcvanas évek közepén átestek a maguk szexkorszakán, de a nagyközönség szélesebb köre – legálisan – ekkortájt kölcsönözhette ki az első szex- és pornókazettákat, ekkor nyíltak az első szexmozik Budapesten, megjelent a magyar Playboy, egyre többen tudták fogni az RTL+ és a SAT1 adásait, ahol péntek és szombat este a hetvenes években készült puha német szexfilmek kínáltak összehasonlítási alapot a friss terméssel. A kezdeti lelkesedést, a kazetták hihetetlen sebességű csereáramlása a három napig tartó csodákhoz hasonlóan általában gyorsan elmúlt, és tapasztalataim szerint csak a műfaj odaadó hívei őriznek meg – minden eshetőségre készen – két-három szex- és pornófilmnél többet gyűjteményükben. Ugyanakkor a mindenkori új videósok mindig biztos – bár egyre kisebb – piacot jelentenek a szexipar számára. Becslések szerint a hazai kazettaállomány mintegy 5 százalékát teszik ki az ilyen jellegű filmek, és egy 1990-es kutatás szerint a kedvelt műfajok között a 7–8. helyet foglalják el, jóval lemaradva az akciófilmek, a krimik, a vígjátékok, a zenés filmek, a horror, sőt még a rajzfilmek mögött is.

Mi az erotika?

Az emberi szexus ábrázolása egyidős a művészetekkel, ám a fotográfia, nem sokkal később pedig a film megjelenése új távlatokat és lehetőségeket nyitott. A vizuális művészetek korábbi statikus ábrázolásmódjaival szemben a film első ízben tette lehetővé a szexualitás dinamikus, folyamatszerű, tehát a valósághoz legközelebb álló bemutatását. Szexfilmek már a század első éveitől kezdve készültek, de a műfaj igazi áttörése a hetvenes évekre esik. Mindez természetesen nem választható el a korszak amerikai és nyugat-európai szexuális forradalmától, illetve az ezzel egyidőben mind erőteljesebben jelentkező nőmozgalom felfutásától. A cenzúra visszaszorulása, a pornográfiával kapcsolatos látványos angliai és amerikai perek sorra jelzik e folyamat szakaszait. Angliában például – ahol a *Lady Chatterley szeretője* óta haladó hagyomány az erotika és a szex bírósági értelmezése – a hetvenes évek elején az úgynevezett Williams-jelentés az alábbiak szerint próbált meg különbséget tenni erotika és pornográfia között: „erotikus az olyan szexuális témájú műalkotás, amely az érzelmekre és nem csupán a cselekedetekre utal, amelyben az ábrázolásmód esztétikai alapon megítélhető". A közerkölcs harcos védelmezőinél azonban erősebbnek bizonyult a piac. A tömegtermelésre berendezkedő szexipar a hetvenes években sorra nyerte az ütközeteket, és egyre tágította az

A mintafilm: Emmanuelle

elfogadhatóság határait minden területen. Ez volt ■ szex- és pornómozik nagy virágkora, a hatvanas évek ifjúsági ellenkultúrája által sikerre vitt tabudöntő szexuális forradalom kereskedelmi kiaknázásának időszaka. A filmgyártók például hamar rájöttek, hogy ugyanazt a filmet legalább kétszer el lehet adni, így a tucatművekből mindig elkészült egy kemény és egy vagy több puha változat, amit azután az adott ország cenzurális viszonyaitól függően a pornóhálózatban vagy „rendes" mozikban forgalmaztak.

Íratlan pornóesztétika

A szex és a pornográfia a mai nyugati társadalmakban a feminista mozgalom tevékenysége nyomán már régen nem esztétikai, hanem elsősorban hatalmi kérdés. A nemek közötti kapcsolat egyenlőtlenségét, ■ nők elnyomását, gazdasági és fizikai kiszolgáltatottságát a feminista teoretikusok – a prostitúció mellett – előszeretettel illusztrálják a pornográfia példáján. A pornográfia az elmélet, a nemi erőszak pedig a gyakorlat – mondja az egyik közkedvelt jelszó. A pornográfia célja a férfiuralom demonstrálása és fenntartása, a nő alávetett szerepének rögzítése. Ezt húzza alá a pornográfia íratlan esztétikája is, amely mindenekelőtt a férfifantázia vágyait hivatott kielégíteni. A szex- és főként ■ pornófilmek feminista elemzői szerint ezek a filmek férfiak számára készült vágykitöltő fantáziák, amelyek tárgyiasítják, eszközként kezelik, lealacsonyítják, megalázzák, kizsákmányolják ■ női nemet. Ha azonban közelebbről megvizsgáljuk, a műfaj ekkoriban készült, ma már klasszikusnak számító filmjeit, azokban érdekes módon egyáltalán nem passzív, alávetett nőfigurákkal találkozunk.

A két irányzat

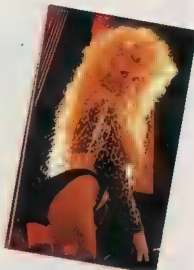
A hetvenes évek elejétől a nyíltan szexközpontú filmek két irányzata bontakozott ki majdnem egy időben. Az első csoportba az úgynevezett puha filmek (soft-core, skinflick) tartoznak, amelyekre ■ meztelenség és a szimulált szex jellemző, a másodikba a kemény pornó (hardcore), amelyben a szereplők valódi nemi aktusokban vesznek részt. Az első típus mintadarabja az *Emmanuelle* (1973), a másodiké a *Mély torok* (Deep Throat 1972). Az Emmanuelle volt az első olyan szexfilm, amely széles körben népszerűvé vált és kereskedelmi sikert aratott. Az Emmanuelle-figura által megtestesített Érzéki Nő a mindenkori férfiálmok kedvelt archetípusa, ■ nemek közötti hagyományos szereposztást felrúgó, szexuálisan aktív Nő ideálja. Az Emmanuelle 1. története ezt a szerepváltást követi nyomon, a kielégítetlen, szexuálisan frusztrált

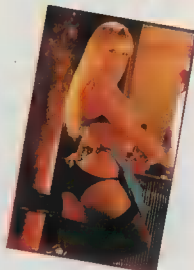
Goodbye Emmanuelle – egy folytatás ■ sok közül

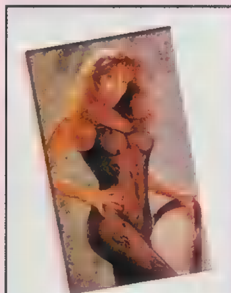

Az ■ bizonyos alkotás:
Lady Chatterley szeretője

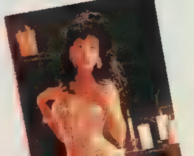

Testek csábítása –
még az NSZK-ból

Erotikus fantáziák –
Olaszországból

diplomatafeleség átalakulását nyitott, az érzékiség minden formája iránt érdeklődő, szinte férfimódra „ragadozó" Nővé. Mindezt egzotikus környezetben, a Távol-Kelet mesés, gondtalan luxusvilágában, egy jól menő utazási iroda nagy költséggel forgatott referenciafilmjének képi világával megtámogatva meséli el. Az Emmanuelle a szexuális szabadság (és szabadosság) felhőtlen dicsérete, a problémátlan női emancipáció reklámfilmje, az évtized szexfilmjeinek példaadó műve, amelynek a későbbiekben számos folytatása és variánsa (például a Fekete Emmanuelle) született.

Mély torok

A Mély torok, Gerard Damiano munkája a hetvenes évek elejének egyik legtöbbet vitatott filmje volt, amely az idők során önmagán túl mutató jelenséggé nőtte ki magát, ■ maga idejében állandó társasági vitatéma volt, manapság pedig a műfaj egyik kultuszfilmjeként tartják számon. A film sikere a hardcore pornográfia társadalmi elismertetésének fontos mérföldköve volt, és a főszereplő Linda Lovelace ■ film bemutatásának évében ■ közvélemény-kutatások szerint Amerika második legismertebb személyisége lett. A mindössze 25 000 dollárból forgatott film 50 milliós bevételt hozott, ami leginkább annak köszönhető, hogy az óriási hírverés nyomán az amerikaiak tekintélyes része – életében először – elment megnézni egy *ilyen* filmet. Még a hollywoodi elit egy része, így például *Elizabeth Taylor* és *Sammy Davis jr.* is azt nyilatkozták, hogy látták ■ filmet.

A pornó hirtelen felkapottá vált, divatba jött. A Mély torok, amellett, hogy – az Emmanuelle-figurához hasonlóan – az aktív, a folyamatokat irányító és kézben tartó „férfias" nőtípust tette meg hősévé, egy kényes tabut is kikezdett. A film főszereplője egy sajátos fiziológiai képtelenség áldozata, aki egy „érdeklődő" orvos segítségével felfedezi, hogy kielégülésre csak orális szex segítségével képes. A Mély torok tabudöntő „üzenete" szerint a szexuális érintkezésnek ez a formája – a közhiedelemmel ellentétben – kölcsönös örömforrás lehet.

Nagy Zsolt

Nem! Ne is próbálkozzanak a név helyes kiejtésével. Úgy sem sikerül. Napjaink egyik felkapott hollywoodi sztárja Keanu Reeves apai ágon hawai származású, ahol különlegesek a kiejtések.

„Bejrútban születtem 1966-ban. A szüleim bohém világjáró emberek voltak, és éppen Bejrútban jártak, amikor világra jöttem. Szerencsére onnan Torontóba mentek, mert különben a libanoni hadseregben kellett volna szolgálnom, hiszen bejegyzéseik szerint ott születtem. Libanont azonban anyám nagyon unalmasnak találta, ezért telepedtek le Kanadában. Anyám angolszász származású, apám kínai és hawai család gyermeke. Jól szituált család vagyunk. Van két kisebb húgom, de én már 16 éves korom óta önálló életet élek."

A fiatalember ifjú koránál is fiatalabbnak látszik. Igaz, hogy 183 cm magas, csupa izom és ideg, ragyogó fekete haja van és rendkívül jóképű, mégis örök kölyöknek látszik. A producerek, rendezők, ezt kihasználva, rendszerint diák szerepeket osztanak rá. Karrierjét azonban televíziós reklámfilmekben, majd kisebb sorozatokban kezdte.

„Csupán a forma kedvéért megkérdeztem anyámat: Mama, mi lenne, ha filmszínész lennék? Ő erre azt felelte: nem bánom. Tedd azt, amihez kedved van!"

20 évesen otthagyja a televíziózást, és Los Angelesbe költözik, mert ott nagyobbak a lehetőségek.

„Soha nem kellett különösebben törődnöm a karrieremmel. 1986-tól filmezek, de négy évvel ezelőttig senkit sem érdekeletem különösebben. A szerepeket pofára osztották. Én meg figyeltem, és megpróbáltam játszani."

Kenau különben hawai nyelven „hűvös hegyi szellőcskét" jelent és Kiahnunak kell ejteni. Persze barátjának, Patrick Swayze-nak sem mindennapi a vezetékneve... Keanu első filmjét éppen Patrickkel készítette, 1986-ban. *Youngblood* (Fiatal vér) volt a címe. A filmben kihasználták, hogy balkezes. A verekedési jelenetekben nagy előnyt jelentettek váratlan, balról jövő ütései... Még ugyanabban az évben készült *River's Edge* (Folyópart), ebben egy serdülő fiút játszik, aki iskolatársnője különös halála után elhatározza, hogy kinyomozza a tettest.

A *Bill and Ted's Excellent Adventure* (Bill és Ted űrkalandjai) filmben egy fiatal pilótát alakít. Sikere oly nagy, hogy a következő évben 1988-ban már négy filmet készítenek Keanuval.

Permanent Record (Állandó készenlét): ebben szintén diák, aki

Aki túljutott a Holtponton

barátjának rejtélyes öngyilkosságát kutatja. A *Prince of Pennsylvania* (Pennsylvania Hercege) vígjáték a mai ifjúság bolondos szerelmeiről, melyben Keanu egy indián–amerikai félvért alakít. És jött a *Veszedelmes viszonyok* (Dangerous Liaisons). A világhírű filmben *Michelle Pfeiffer, Glenn Close* és *John Malkovich* ■ partnerei. Keanu játssza a fiatal romantikus szerelmest.

„Ezért a szerepért meg kellett küzdenem. Ha nincs John Malkovich, aki mellettem szavaz, akkor a meghallgatás után nem biztos, hogy én kapom a lovagot. Rettenetesen be voltam rezelve. A párbajjelenettel kellett vizsgáznom. Azt sem tudtam, mit beszélek, hogyan mozgok, csak csorgott rólam ■ veríték. Éreztem, hogy ez a film ■ nagy lehetőség."

Az 1988-as év negyedik filmje a *Vásott Szülők* (Parenthood) című vígjáték, melyből kiderült, hogy Keanunak van humora.

„Ez a film húgaim kedvence. Magam részéről borzalmasnak tartom. Bezzeg Steve Martin! Micsoda színész, te jó Isten! Azt hiszem, Emilio Esteveztől kellene példát vennem. Ő a híres Sheen színész-család legkisebbike, író, producer-rendező és nagyon jó színész. Állandóan tanul, képezi magát. Nekem vatta van a fejemben. Egy nagy bunkó vagyok."

Az *I Love You To Death* (Halálig szeretlek!) 1990-ben készült vígjáték, melyben *William Hurt* a partnere. Ketten arra szövetkeznek, hogy egy féltékeny feleség megbízásából megöljenek egy férfit (a férjet Kevin Kline alakítja.) A férfi hibája: házastársi hűtlenség.

Az *Aunt Julia and the Scriptwriter* (Julia néném és a drámaíró), ugyancsak 1990-es film. Ebben Keanu egy New Orleansban élő ifjú és lelkes drámaíró. Ideálja a *Peter Falk* által játszott főnöke.

1991-ben két szerepet kapott. Egyikben barátjával, *Patrick Swayze*-vel filmezett ismét együtt a Holtpontban (Point Break), a másik *Bill and Ted's Boggus Journey* (Bill és Ted potyautazása), az első Bill és Ted folytatása, űrhajós mese. A *My Own Private Idaho* (Az én saját Idaho államom) friss

film, a forgatás az év elején ért évéget. Ebben egy „dühöngő ifjút" alakít, aki csupán azért, hogy apját, ■ polgármestert bosszantsa, prostituáltnak megy. Forró szexis jeleneteiben *River Phoenix*-szel bújik egy ágyba. A kanadai homoszexuális klubok egy táncot Keanuról neveztek el és hosszú sorokban álltak elővételben az új Keanu Reeves-filmért, mielőtt még bemutatták volna...

Keanu különben nem a férfiakat, hanem a nőket kedveli! Partnernője és élettársa ■ Holtpontban megismert *Lori Petty*. Igaz, újabb hírek szerint ■ popénekesnő *Paula Abdul* iránt mutat kitüntető érdeklődést. Keanu egyébként rendkívül zárkózott, ha a magánélete kerül szóba. Legszívesebben hollywoodi otthonában basszusgitáron gyakorol, rocklemezeket hallgat és krimiket olvas.

„Otthonülő típus vagyok. Nem nagyon fogadok el társasági meghívásokat. Az elmúlt években már nagyon odafigyeltem a színészi munkámra, hiszen nem jártam színiiskolákban, és műveltségem is hiányos. Így aztán nem sok időm maradt élni. Most már megválogatom filmjeimet. Igaz, nem lehetek túl kényes, mert a legjobb éveimet kell kihasználnom arra, hogy szerződéseket kapjak. Az ■ lényeg, hogy azt kérdezzék tőlem: »No fiú, most mit akarsz csinálni legközelebb?« Bezzeg négy évvel ezelőtt a kutyát se érdekelte, van-e vagy nincs új forgatókönyvem. Azt az egyet tudom, hogy szenvedélyes emberekkel akarok dolgozni! Olyan filmbekben, amelyeknek van valamilyen tartalmuk. Nem akarok az utcáktól elkülönülni. Nem akarom, hogy valamilyen hollywoodi intellektuális dobozba zárjanak. Az embernek akad egy szimpatizáns barátja itt vagy ott, aztán vannak összeköttetései. Van jó ügynöke, és aztán mindenféle vacak produkcióba becsalják, csak azért, mert pénzt akarnak keresni rajta. Ebből én nem kérek."

Keanu különben is eléggé bátran és sajátos módon kezeli ■ törvényeket és a hivatali ranglétrán való helyezkedést. Fittyet hány ■ sebességkorlátozásoknak és piros lámpáknak. Motorján úgy száguld, mint egykoron James Dean. Balesetek sora érte már. A mellkasán már van néhány mély vágás, sebforradás. Bukósisakot sem hajlandó viselni. A divat nem érdekli. Fekete bakancsot és bőrszerelést visel, ezenkívül néhány estélyi öltözéke lóg a szekrényben: *„arra az esetre, ha netán valamilyen díjat kellene átvennem."*

Dracula: The Untold Story (Dracula el nem mesélt meséi) a legújabb, a nagyvilágban minap bemutatott filmje. Az Oscar-díjas *Anthony Hopkins* és *Gary Oldman* mellett játszik egy múlt századi történetben.

„Nem érdekel más, csak az, amit éppen csinálok. Ezt kellene az elnököknek és politikusoknak is tenniük. Viszont én színész vagyok. Azt akarom, hogy használjanak. Addig is tanulmányozom az életet, az embereket. Ebből élek, ehhez értek."

A *Madison Avenue Bohóca* nemrégiben indult produkció. A forgatókönyvben ■ szerepet már kifejezetten Keanu számára írták! *„Engem minden idegesít. Kivéve a filmezést"* Ezt írta szájrúzzsal a tükrére.

Tatár Eszter

TWIN PEAKS

visszatér!

Sheryl Lee (Laura Palmer)

Joan Chen (Josie)

Michael Ontkean (Harry S. Truman seriff), Joan Chen oldalán

David Lynchet az amerikai filmrendezők átlagánál jóval nagyobb [illegible] érzékkel áldotta meg jó sorsa. Elgondolkodtak már azon, vajon miért nevezte el kultikus hírű tévésorozata, a Twin Peaks egyik [illegible], a szimpatikus seriffet éppen arról az amerikai elnökről, aki néhány hónappal hivatalba lépése után Hirosima és Nagaszaki atombombázásának elrendelésével tett pontot a második világháború végére? Vajon miért éppen Harry S. Truman ennek a seriffnek a neve, akinek csapata a békés kisváros rendőrségén mindössze egy [illegible], de ügyes titkárnőből, egy holttestek láttán sírva fakadó közrendőrből és egy indián nyomolvasóból áll?

Persze, ez csak egy név, hívhatnánk a seriffet akár Jimmy Carternek vagy George Bushnak is – Twin Peaksben bármi lehetséges.

Még az is, hogy maga a sorozat [illegible], ami azért nem [illegible], hiszen a kezdeti őrületes siker után, amikor a szállóigévé vált kérdésre – „Ki ölte meg Laura Palmert?" – már megjött a [illegible] hihetetlen válasz, hogy tudniillik a saját apja ölte meg Laura Palmert, mivel [illegible], mint az apjában, a Bobnak becézett Gonosz. Ezzel azután, hogy az alapkérdésen többé már nem lehetett töprengeni – újabbakon viszont végkimerülésig –, Amerikában annyira visszaesett a sorozat nézőszáma, hogy szégyen, gyalázat, levették a műsorról. Brutálisan félbeszakították. [illegible] módon [illegible] a [illegible] Szentséget törtek.

És jellemző módon éppen azért marasztalták el, ami miatt annak előtte magasztalták. Hogy... egyszerűen más. Hogy a rejtélyek lassan csordogál[illegible], a mellékszál, [illegible] több, hogy bonyodalom [illegible], új meg új, furábbnál furább alakok kerülnek be a történetbe, hogy olyan, mint... a Twin Peaks.

Amikor az ABC ily dicstelen véget szánt a Lynch-opusznak, a hűséges Twin Peaks-rajongók tiltakozó levelekkel árasztották el a tévétársaságot. Hogy jönnek ehhez? Mikor pedig egy sor történés függőben maradt! Kérdések maradtak megválaszolatlanul, ami végül is nem idegen Twin Peaks szellemétől, s ezért jó darabig úgy tűnt, itt a vége. Angelo Badalamenti [illegible] hatású filmzenéjét bárki feltehette a lemezjátszóra, s ha lehunyja szemét, az [illegible] hang előhívja a lassított felvételen zuhogó vízesés vagy a [illegible] himbálózó jelzőlámpa képét. Tessék beérni ennyivel!

David Lynch azonban megkegyelmezett elvonási tünetektől szenvedő nézőinek. [illegible] a [illegible] [illegible] elkészítette a tévésorozat folytatását, egész estés mozifilmként. Ez már önmagában is merész vállalkozás, hiszen inkább fordítva szokták: mozifilmeket darabolnak fel, nyújtanak szét a televízió kedvéért. De hát Lynch az Lynch, ő más. Új filmje a *Twin Peaks: Fire Walk With Me* (Tűz, jöjj velem) címet kapta.

[illegible] is ravasz [illegible] ami nem [illegible] a [illegible] is, hogy ez a [illegible]

[illegible] viszi [illegible] az [illegible]

James Marshall (James Hurley)

Sherilyn Fenn (Audrey Horne) és Kyle MacLachlan (Dale Cooper)

Ottan kezdve, hogy az eredeti sorozatban csak megemlített Teresa Banksot megölik a Washington állambeli Wind Riverben. Teresa Banks az a lány, akinek nyomozásán kezdetén Cooper különleges FBI-ügynök besegít.

A mozifilmben természetesen felvonul a tévésorozatban megismert szereplőgárda zöme, így Sheryl Lee (Laura Palmer), Kyle *MacLachlan* (Dale Cooper ügynök), *Lara Flynn* *Boyle* (Donna), *James* Marshall (James), Ray Wise (Leland Palmer), *Russ* Tamblyn (Jacobi doktor), s a süket és kiabálós FBI hivatalvezető, Gordon Cole szerepében feltűnik maga *David Lynch* is, a film társírója és rendezője (aki egyébként a tévésorozat legtöbb epizódjának rendezését kedvenc kollégáira hagyván is képes volt egységes egészet alkotni). A legújabb film sem nélkülözi a tévésorozatra jellemző műfaji keveredést, a thriller, a horror, a krimi, a komédia és a dráma elemeinek, a reálisnak és a természetfelettinek ezt a sajátos, televízióban pedig addig végkép példátlan elegyét, amely a Twin Peaks-t Twin Peaksszé tette. Lynch sorozatából sokan fognak lopni, sokan fognak tanulni belőle, de még egy ilyet nehezen fognak csinálni.

A mozibemutatót követően a Tűz... alighanem visszatér a képernyőre is és előbb-utóbb megjelenik videón is (ahogy a sorozat epizódjai is kaphatók kazettán), és persze azok a csatornák, amelyek az eredeti sorozatot vetítették, nem tehetik meg, hogy kihagyják a mozifilmet. A kör ezzel bezárul – azaz bezárulni látszik.

Mert David Lynch új filmje – s ez már Twin Peaks-imádó – elvarratlanul hagy néhány szálat. Hogy a nézőt izgalomban tartsa, magának pedig nyitva hagyjon egy ajtót és kapaszkodót [illegible], ha netán valamikor egyszer mégis kedve támadna visszalátogatni kedvenc fiktív városkájába.

Fiktív? Ahogy mondtuk, ilyen nevű helység ugyan valóban nem létezik (bár valakik még megalapíthatják), viszont egy részletesebb Amerika-térkép tanulmányozása során az ember rábukkanhat Idaho állam [illegible], a Sawtooth-hegység vonulatai között egy Twin Peaks nevű hegycsúcsra: 3182 méter magas, és nincs olyan nagyon messze (a két vízesésre utaló nevű) Twin Falls városkától. David Lynch Idahóban nevelkedett, ismeri a vidéket.

Szőnyei Tamás

A seriff és Cooper ügynök

Eric Da Re (Leo Johnson)

Ray Wise (Leland Palmer)

Az Angyalszívtől Miss Marple-ig

Jön Agatha Christie krimisorozata Miss Marple-lal

Egy esztendeje, 1991 júniusában indult el a TV-tévé műsorfolyama, s ma már ■ heti kétszer négyórás adásokat 669 ezer háztartásban láthatják.

A Macro-Vision Kft. és az Általános Értékforgalmi Bank alkotta Telesystem Rt. önállóan szerkeszti, gyártja és terjeszti műsorait. Mivel a frekvenciamoratórium csak a földi sugárzású országos rádió- és televízióállomások működését korlátozza, a TV-tévé sajátos módon kezdte meg tevékenységét. Műsorait videókazettára sokszorosítja, s azt juttatja el a főváros kerületeibe és a vidéki településekre, a helyi bekábelezett háztartásokban foghatók díjmentesen, dekóder használata nélkül.

A legújabb felmérések szerint, ahol a TV-tévé műsorait látni lehet, ezer megkérdezettből 942-en alkalmanként vagy rendszeresen nézik is e programot. Ez azért nem tekinthető meglepőnek, mert a műsor ■ helyi információs csatornán jelenik meg, amelyen más időpontokban ■ körzet ügyes-bajos dolgaival foglalkozó, népszerű helyi adások jelentkeznek. Legtöbben 20.00 és 23.00 óra között kapcsolnak a TV-tévére, a pénteki adásnapon 22.00 és 23.00 óra között is sokan látják a kábelen érkező műsort.

A *Rózsa Péter* felelős szerkesztő és *Born Ádám* művészeti vezető irányításával készülő műsort MII-es profi technikára rögzítik. A „lapzárta" szerda reggel van, ezt követően a csütörtöki és ■ pénteki adásnap 4–4 órás műsorait 240 perces FUJI Super HG VHS kazettára sokszorosítják, 120 példányban. E kazettákkal indul útjára csütörtök hajnalban a Motor Média motoros csapata, hogy eljuttassa ■ stúdiókba a TV-tévé műsorait. Csütörtökönként este 18.00-kor, péntekenként este 20.00 órakor (a vasárnapi ismétléskor pedig 8.00-kor, illetve este 20.00 órakor) egyszerre indítják a kazettákat az ország több mint száz pontján.

Donald Sutherland a Vérrokonokban

Mia Farrow A lány szellemében

A TV-tévé negyven százalékban saját, hatvan százalékban vásárolt műsorokat tűz programjára. Népszerűek *Frei Tamás* politikai műsorai, az *Itt és mást* szórakoztató magazin. Csak a TV-tévé-ben látható a Power kapitány sci-fi sorozat, s Magyarországon itt mutatták be először *Donald Sutherland* főszereplésével a *Vérrokonok* című filmet és *Mia Farrow*-val *A lány szellemét*. Hamarosan jönnek a *Miss Marple*-krimik: az idős hölgy szülőanyja nem más, mint Agatha Christie.

A képernyőn először a TV-tévében lesz majd látható az *Angyalszív Mickey Rourke*-kal, a *Vasmadarak II.*, vagy ■ *Vörös zsaru.*

Június második felében a washingtoni Worldnet a TV-tévével szervez közös „távkerekasztal-beszélgetést". A téma a médiák ügye lesz. Június közepétől jelentkezik majd három hetente *Forró Tamás* gazdaságpolitikai összeállítása, a *Privát Profit* a TV-tévében.

Rózsa Péter A szabadság határai címmel indítja el politikai vitaműsorát. A Trans World International jóvoltából különleges sportmagazinok is adásba kerülhetnek: így például a squash (fallabda) világbajnokság, de lesz strandröplabda és tenisz, különleges feldolgozásban.

A TV-tévé tárgyalásokat folytat ■ legnagyobb hazai filmforgalmazóval, az Intercommal, hogy ősztől tovább bővíthesse a program filmkínálatát.

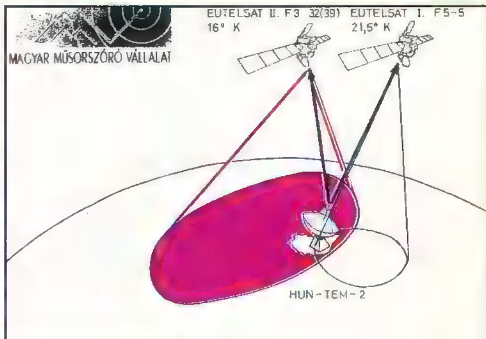
Mivel a nézők számára a műsor ingyenes, a vállalkozásnak a reklámbevételekből kellene fenntartania magát. Az év elején mutatkozó gazdasági nehézségek nem kerülték el a Telesystem Rt. háza táját sem. A hazai reklámpiac a jelenlegi működési zavarokkal terhelten nem képes eltartani egy olyan vállalkozást, amely a nézők számára készülő igényes műsorkörnyezetben próbálja ■ különböző termékeket és szolgáltatásokat reklámozni. A műsornak azonban hétről hétre el kell készülnie, abban a reményben, hogy talán mégiscsak rendeződik Magyarországon a televíziózás jogi helyzete és a frekvenciamoratórium feloldása után valóban megvalósulhat az oly sokat emlegetett sokszínű televíziózás, amelyben a közszolgálati funkciókat is felvállaló kereskedelmi televízió is versenybe indulhat a nézők kegyeiért. Ehhez próbálja a TV-tévé, rengeteg munkával, megteremteni a gazdasági hátteret is.

Power kapitány, a sci-fi siker

Évi félmilliárd forintért

Magyar jel az égből

A fitalabbak már nem is emlékezhetnek a néhány évvel ezelőtti vitákra, engedélyezzék-e a nyugati műsorszóró műholdak vételét. Mai ésszel szinte felfoghatatlan. Pedig a „szocialista" országok is tervezték, hogy felbocsátanak műsorszóró műholdat, ám ez nem valósult meg.

Ellentétben Nyugat-Európával, ahol magára valamit is adó ország vagy állami, vagy magántőkével sugároz(tat) saját nyelvén műsorokat. Előbb-utóbb Magyarországnak is lépnie kellett, s ez idén tavasszal végre megtörtént. A tárgyalások természetesen már jóval korábban megindultak.

FOGLALT ASTRA, SZABAD EUTELSAT

„Két nagy műholdas társasággal, Az Astrával és az Eutelsattal folytattunk szakmai és üzleti megbeszéléseket"– mondja Nagy Albert, a Magyar Műsorszóró Vállalat kereskedelmi és közönségkapcsolati osztályának vezetője. *„Az Astra sugározza az RTL, SAT 1, Pro 7, 3SAT és még jó néhány programot. Az Astra két műsortovábbító műholdja együttesen 32 programot sugároz."*

A két műhold közül az Astra nyalábjait Nyugat-Európára irányítják. A vételi lehetőség ezért keleti irányban folyamatosan gyengül. Persze Nyugat-Magyarországon vagy Budapesten még így is lehet fogni a jeleket 60–90 centiméteres parabolaantennákkal. A Tiszától keletebbre már elkél a 120–150 centiméteres vevőberendezés. Még így is megérte volna az Astráról sugározni a kísérleti magyar adást, hiszen egy nagyon népszerű műsorszóró műholdról volt szó. Az is mellette szólt, hogy – az említett nehézségeket leszámítva – különösebb átállítás nélkül foghatták volna a sugárzott programokat a kábeltévétársaságok és a parabolaantennatulajdonosok. Csakhogy, mint kiderült, már minden csatornát lefoglaltak – mások.

„Sikereseknek bizonyultak viszont az Eutelsattal folytatott tárgyalásaink" – folytatta Nagy Albert. *„Igaz, a vételhez legalább 90–120 centiméteres vevőberendezésekre van szükség, és némileg át is kell állítani a parabolaantennákat, de nagy előnye, hogy a műsorszóró műhold néhány nyalábja eleve Kelet-Európára irányul. A vételi lehetőség tehát nem romlik úgy, mint az Astra műholdja esetében. Az előbb említett nagyságú antennákkal Magyarország teljes területén kívül jó minőségben vehetők a programok Erdélyében, a Kárpátalján, Szlovákiában és délen is."*

ANGLIÁTÓL EGYIPTOMIG

Ez egyáltalán nem (lesz) mindegy a határokon túl élő magyaroknak, akik esetleg a majdani hazai anyaországi műholdas adásokat szeretnék nézni, vagy arról kívánnak videófelvételeket készíteni, saját magyar filmtékát kialakítva.

A magyar kísérletek nemrégiben az Eutelsat két műholdjával történtek. Március 16. és 20. között az I. generációs műholdcsalád 5. tagja, az F5-ös sugárzott. Az ezen használt, úgynevezett keleti sugárzási nyaláb Romániát és Bulgáriát is eléri. A kísérlet második részére március 20. és 27. között került sor. A visszajelzések szerint a jeleket jól tudták fogni, Angliában, Németországban, Hollandiában, Skandináviában, sőt, Egyiptomban is. Igaz, ott már három méter átmérőjű parabolaantennára volt szükség, de ez ott nem számít különlegességnek, hiszen az európai programokat ezekkel a berendezésekkel veszik.

A kísérlet első részében csak számítógépes ábrasorozatot sugároztak. Ez a Műsorszóró Vállalat emblémáját, monoszkópot és a kísérleti adás feliratát tartalmazta. Ebben a szakaszban sok órán át ezt vehették az érdeklődők.

A második fázisban, a számítógépes ábrák mellett, már a kísérletben részt vevő cégekről is adtak kis, informatív anyagokat. Az az Eutalsat II-es sorozatú F 3-as műholdjáról történt, már napi 24 órában. Ez az úgynevezett szupernyaláb, bár Nyugat-Európa felé irányul, mégsem romlik a vétel minősége keleti irányban oly mértékben, mint az Astra műholdjai esetében.

A kísérleti adás harmadik, befejező szakaszában már 24 órában sugároztak programokat. Az F3-as műhold másik, széles nyalábján bocsátották ki a jeleket. Ezt a nyalábot kezdettől fogva európai sugárzásra szánták, és jeleit még a Kaukázusban is lehetett venni. Az árilis 15-ig tartó utolsó szakaszban már „valódi" műsorokat sugároztak.

„Tizenhat stúdiót – az MTV 1-es és 2-es csatornáját is beleértve – kerestünk meg azzal az ajánlattal, hogy részt vehetnek a kísérleti programban" – meséli Nagy Albert. *„Egyenként harminc perces anyagokat kértünk a sugárzási engedéllyel rendelkező stúdióktól, igaz, három napon belül. Végül nyolcan küldtek garantáltan politikamentes, Magyarországról szóló műsoros videókazettákat. Ugyan Betacam technikával kértük a kazettákat, ám legtöbben U-Maticon küldték. Viszonylag így is elfogadható minőségű képeket sikerült kapnunk. E demokazetták naponta négy-öt alkalommal kerültek adásba. Sugároztunk magyar filmeket is, először a Szindbádot adtuk, április 4-én."*

TÖRVÉNYEKRE VÁRVA

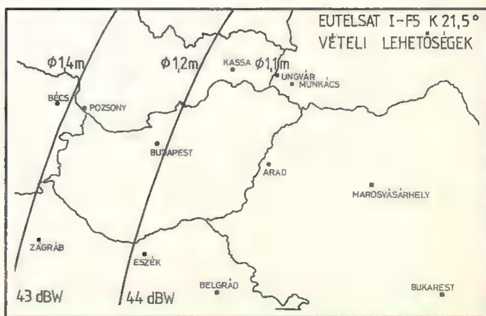
A kísérleti műholdas adás jeleit a Széchenyi-hegyi tv-adóról továbbították, ám ez nem jelenti azt, hogy automatikusan ez lesz a végleges helye a majdani magyar műholdas sugárzásnak. Addig még sok víz lefolyik a Dunán, míg megindulhat a végleges programsugárzás, mivel még legalább három alapvetően fontos törvény hiányzik. A frekvenciagazdálkodásról szóló, a média- és a távközlési törvény. El kell azt is dönteni, ki juthat a szükséges engedélyek birtokába, mit szükséges ehhez teljesítenie. Magán- állami, esetleg vegyes tulajdonú cégek között dől-e el a későbbiekben a verseny? Mekkora pénzzel rendelkezzen egy vállalat a műholdas sugárzáshoz? Kinek fizessék a sugárzási díjakat?

Alaposan elő kell készíteni a műholdas programok közvetítését, hiszen a napi huszonnégy órán át sugárzó műholdcsatorna béreletének éves díja – mai árakon számolva – félmilliárd forint. Ez az összeg természetesen annyi felé oszlik, ahányan részt kérnek és kapnak a műholdas sugárzásból.

Nagy Albert értékelése szerint a kísérleti adás sikeres volt. A törvényi feltételek megléte esetén és az egyéb műszaki, szakmai követelmények teljesítésével akár fél év alatt megkezdődhetne a magyar műsorszóró műholdas programok sugárzása. Még ennyi időre sem lenne szükség az állandó kísérleti adások beindításához.

A Magyar Műsorszóró Vállalat a kísérletsorozatot saját műszaki fejlesztési tevékenysége részének tekintette. Reméljük, a kísérleteket követően idővel valóban beindulnak a magyar nyelvű műholdas adások, melyek haszna felmérhetetlen Magyarország számára.

Bihari Tamás

Az LGT-től a JLX-ig

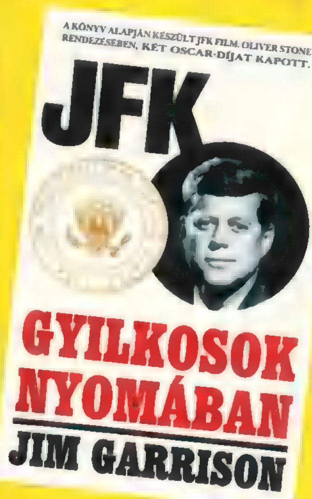
Legutóbb a Locomotiv GT. búcsúkoncertjén láthattuk dobolni Laux Józsefet, aki az elmúlt esztendőkben, Los Angeles és Budapest között ingázva, már elsősorban mint üzletember vonta magára a figyelmet. Sikeres könyvkiadói tevékenysége mellett pedig úgy döntött, Magnum JLX-Film-Videó néven videóforgalmazóként is megjelenik a hazai kulturális piacon.

„1985-ben gondoltam először arra, hogy megpróbálkozom a videókiadással Magyarországon, de akkoriban még olyan kevés képmagnó volt az országban, hogy el kellett állnom szándékomtól" – meséli az Omega és az LGT egykori vezetője-alapítója. *„Tudom viszont, hogy ma már sok kiadó működik idehaza, ám az egészséges konkurencia mindig kedvezően hat a cégekre."*

Amikor 1976-ban az Egyesült Államokba érkezett, még az audió állt élete középpontjában. Az LGT második amerikai nagylemeze megjelenésének menedzselésére utazott Los Angelesbe. Az LP kiadását tervező ABC lemeztársaságot azonban felszámolták, s az ígéretes zeneanyag dobozban maradt. Laux Józsefet ellenben felkérték: legyen stúdió- és koncertzenész. A feladatot elvállalta, és letelepedett a világ filmfővárosában. Idővel megbízták a hangmérnököknek és zenei rendezőknek készülő szakfolyóirat szerkesztésével, miközben hangmérnökként is dolgozott.

A hetvenes évek végén egyre jobban kezdett terjedni a házi videózás Amerikában, s az új profi videótechnika valósággal megmentette a pop-rock zene iparát. A muzsikának új életet adó, mind népszerűbbé váló videóklipek új tv-zenecsatornát is teremtettek. Laux József 1982-ben hozta létre produkciós irodáját, mely reklámfilmek, videóklipek készítését vállalta. A CBS, a Warner, a Geffen Records lemeztársaságok előadói számára gyártottak klipeket. Egy alkalommal, 1984-ben saját maga, a Laux and the Cream Cheese fantázianevű csapat számára is készített egy videóklipet, melyet a Music Television is műsorára tűzött. E néhány perc gyártási költsége 15 ezer dolár volt, ám egy-egy szupersztár szuperklipjének elkészítése ma már akár az egymillió dollárt is meghaladhatja.

A Beverly Hillsben, majd West Hollywoodban lakó Laux József mind munka-, mind baráti kapcsolatai révén egyre több filmes ismeretségre tett szert. Ismerősei, barátai között akadnak neves sztárok, ismert és kevésbé ismert, ám fontos üzletemberek. A nyolcvanas évek közepén, amikor még korai lett volna a magyar videóüzlet beindítása, ő hozta be a Magyar Televízió számára – ajándékként – a We Are the World című szám születéséről szóló filmet, s a Radio Vision cég kelet-európai igazgatójaként az ő révén láthatták a cseh televíziónézők Madonna és Bruce Springsteen koncertjét.

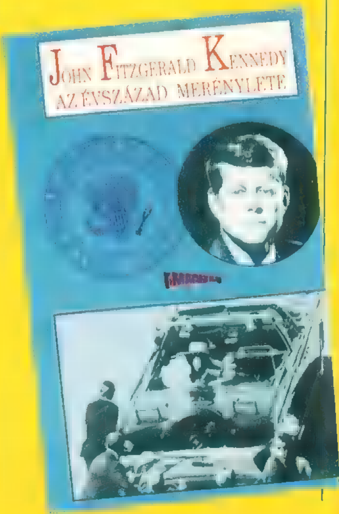
A nyolcvanas évek végén azután mégis megkezdte hazai üzleti tevékenységét az egykori, nagy népszerűségnek örvendő dobos – ám elsőként a könyvszakmában. A JLX Kiadó eddig már vagy huszonöt könyvet jelentetett meg, melyek nagy része az amerikai könyvbestseller listákon is megtalálható. Az időközbn megalakult JLX Video-Manager Kft. reklámhordozók tervezését és kivitelezését vállalja, a poszterektől a reklámvideókig.

„Elvileg kliprendezést is vállalok, feltéve, ha tetszik a zene. Eddig egyetlen hazai csapatnak, a Stendhal triónak készítettem videót" – mondja a kiadó- és kft.-tulajdonos. *„Egyébként az angol videóklipkészítő iskola híve vagyok. Amerikában minden a trükkre épül. Angliában kevesebb a pénz, de több a jó ötlet."*

Ami pedig a videófilmek kiadását illeti, a hét évvel ezelőtti tapogatódzást követően csak néhány hónappal ezelőtt döntött arról, hogy műsoros videókazettával is megjelenik a magyar piacon. Februárban ott volt Los Angelesben, az American Film Marketen, a filmek, videók egyik legnagyobb vásárán, s már a vásárló szemével nézett alaposan körül. Ennek első eredményei már a videótékák polcain láthatók.

„Olyan filmekkel szeretnék megjelenni, amelyekben sztárok játszanak. Sok, Amerikában már népszerű sztárszínészt azonban idehaza még nem ismernek, s talán csak évek múlva lennének népszerűek. Az ő filmjeikből is akarok bemutatni néhányat videón." Laux József tervei szerin a Magnum havonta 2–4 műsoros videókazettát jelentet meg, többek között *Sean Connery, Burt Lancaster, Jack Nicholson, Bo Derek* főszereplésével. Tisztában van azzal, hogy a nagy amerikai filmforgalmazók már szerződésben állnak magyar videókiadókkal, de úgy látja, számtalan filmgyártó kínál még jó filmeket, a lehet még bővíteni a magyarországi választékot. Alkalmanként pedig a videó- és könyvkiadást egymáshoz igazítja, hogy a film és a könyv kölcsönösen erősíthesse egymást. Ennek egyik jó példája a John Fitzgerald Kennedyről készített dokumentumfilm megjelentetése kazettán, együtt Jim Garrison Gyilkosok nyomában című kötetével. (E könyv alapján készült Oliver Stone: JFK című Oscar-díjas filmje, mely nem azonos e videón látható dokumentumösszeállítással.) Laux József tisztában van a magyar piaci, feketepiaci körülményekkel. Ha pusztán Amerikában tájékozódott volna a hazai kalóziparról, már akkor sem tud keveset. Mint meséli, a februári film- és videóvásáron az amerikai szakemberek külön előadást szenteltek a kelet-európai feketepiaci helyzetnek. Az amerikai üzletemberek, ha a magyar videókalózokról beszélgetnek, konkrét neveket is tudnak említeni...

„A feketepiac kivédhetetlen, de sikerrel lehet küzdeni ellene" – állítja Laux. *„Ebben a küzdelemben, ha a hazai kiadók összefognak, szívesen részt vállalok magam is."* Az újdonsült videókiadó úgy véli, a kalózok ellenére nyereséges vállalkozás lehet a műsoros kazetták forgalmazása, s minél nagyobb lesz a Magnum haszna, annál drágább filmeket tud majd megvásárolni.

FILMESEK, VIDEÓSOK, MOZISOK FIGYELEM!

FELHÍVÁS

FILMTERJESZTŐK EGYESÜLETÉNEK MEGALAKULÁSÁRA!

Napjainkban a filmterjesztés fennállása óta legsúlyosabb válságát éli. A többezres moziállomány jóval ezer alattira csökkent. A felbomlás állapotában van a moziüzemeltetés vállalati rendszere. A még meglévő vállalatok a legutolsó tartalékaikat élik fel, fennmaradásuk érdekében, a jövő filmterjesztésének rovására.

A mozik önkormányzati tulajdonba kerülése a magárahagyatottságot tükrözi.

A kibontakozásban lévő vállalkozói alapra épülő mozizás egymástól elszigetelődve keresi az utat a jövő filmterjesztése felé.

Hihetetlen nehézségeket jelent számunkra a régi struktúra leküzdése, a filmbeszerzéstől kezdve az adminisztráció megszervezésén keresztül az eredményes gazdálkodásig egyaránt.

Hasonló a helyzet a videózás területén is. Szinte minden ismeret hiányában gombamódra szaporodnak a videótékák, még egy egy településen belül is. Különösen nagy gondot jelent az ellenőrizhetetlennek látszó, fekete másolatok olcsó terjesztése.

A fennálló jogszabályok betartásán működő videótékák sorra mennek tönkre a tisztességtelen konkurenciaharcban.

Kezdetben volt némi egységre való törekvés a mozifilmek és videófilmek terjesztésében. Később azonban egyre inkább elszakadtak egymástól. Legtöbb helyen ellenfélként vették fel a harcot a filmnézők meghódításában.

A közelmúltban történtek szerveződések a filmterjesztésben is.

A moziüzemi vállalati rendszer megmentésére jött létre a Mozi Egyesület, mely kizárólag a vállalati érdekekre alapozott. Megalakult a videótékások összefogására a Videókazetta Kölcsönzők Országos Szervezete, a VIDOSZ. A kezdeti fellendülést követően a konkurenciaharc visszavetette a szervezetet.

Napjainkban alapvetően szükségszerűnek látszik a *filmterjesztés egységére való törekvés.*

Törekedni kell arra, hogy a *vállalkozói filmterjesztés a mozizás és videózás* területén egymásra találjon.

Tudomásul kellene venni, hogy a film hatása a tömegekre nem csökkent, csupán eljuttatása a nézőhöz változott a technika fejlődésével. Együttesen kell megtalálnia a helyét a filmhordozóknak is, mozinak és videónak egyaránt. Ezért tartjuk szükségesnek az egységes *Filmterjesztők Egyesületének* létrehozását.

Az egyesület célja, feladata:

Az Egyesület a vállalkozói filmterjesztők (mozi és videótéka, továbbiakban: filmterjesztők) önkéntes szervezeti tömörülése, amelynek célja és feladata:

1. A filmterjesztéssel foglalkozó természetes és jogi személyek *szakmai érdekeinek és céljainak megfogalmazása és képviselete.*

2. A filmterjesztők és a filmszakma többi ágazata és résztvevője közötti *kapcsolatok fejlesztése, koordinálása* és az együttműködés feltételeinek javítása.

3. A filmterjesztésre vonatkozó *információs rendszer* kialakítása.

4. A filmterjesztéssel összefüggő *szakmai, technikai, oktatási feladatok támogatása* és összehangolása.

5. A filmterjesztés *szakmai és etikai kódexének* kidolgozása a szakmai hagyományok és a jelenlegi körülmények figyelembevételével.

6. A *szektorsemlegesség* érvényre juttatása a filmterjesztés egész területén.

7. Jogsegélyszolgálat

A szolnoki Tisza Mozi Kft.-ben megtartott „Mi lesz veled, mozi?" című tanácskozáson megfogalmazódtak azok a problémák, megoldandó feladatok, amelyek az egyesület megalakulásának célkitűzéseiben szerepelnek.

A tanácskozás a Tisza Mozi Kft.-t bízta meg a Filmterjesztők Egyesületének megszervezésével.

Felvettük a kapcsolatot a budapesti vállalkozói mozisok képviselőivel, akik szintén fáradoznak az egyesület megalakításán. Együttműködésünk alapján elkészítettük az alapszabály-tervezetet. Folyamatban van az alakulóülés megszervezése.

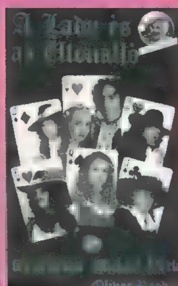
Várjuk tagjaink sorába a vállalkozói mozisokat és videósokat. Várjuk mindazokat, akik bíznak az összefogás jelentőségében, az együttműködés szükségességében.

Az egyesületbe jelentkezni lehet az alábbi címen:
TISZA MOZI KFT.
5000 Szolnok, Koltói u. 4. T.: (56)44-910

az Egyesület Szervező Bizottsága nevében:
Demeter István ügyvezető

SIKERLISTA

20

ZOOM

1. A Dolog
2. A félelem városa
3. Farkasokkal táncoló
4. A jövő emlékei
5. Hamis a baba
6. Istenek ivadékai
7. A terror útja I–II.
8. Terminator
9. Rendőri védelem alatt
10. Benny Hill show
11. Kobold kópék
12. Sissi
13. Menekülés a pokolból
14. Killer Kid
15. Vasangyalok 2.
16. A SAS kommandó
17. A halál nem felejt
18. Baseball bikák
19. Dobjuk ki anyut a vonatból
20. A Lady és az útonálló

bmk

Budapest XI.,
Etele (volt
Szakasits Á. út) 55.
Telefon: 186-9444
Nyitva: H–P 9–19,
Sz 9–12

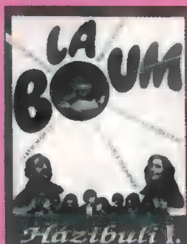

3

BMK

1.	Szerepcsere	(Duna Film)
2.	Szárnyát vagy combját	(Mokép)
3.	Törvényre törve	(Intercom)
4.	Az elátkozott család	(VICO)
5.	Felszarvazták őfelségét	(Mokép)
6.	Ne folytassa, felség!	(Duna Film)
7.	Házinyúlra nem lövünk	(Intercom)
8.	A Dolog	(Zoom)
9.	A Jetson család	(Duna Film)
10.	Acélmagnóliák	(Videa)
11.	Gyémántvadászok	(VICO)
12.	Darkman	(Duna Film)
13.	A zöldfülű	(Clint Eastwood)
14.	Talpig zűrben	(Duna Film)
15.	Fantomas	(Mokép)
16.	Mystic Pizza	(Gordiusz)
17.	A tigris szeme	(Mokép)
18.	Delta Force 2.	(VICO)
19.	Házibuli I.	(Mokép)
20.	Tortúra	(Intercom)

13

MOKÉP

1. Bérelj zsarut!
2. Elferdített igazság
3. Zsaru vagy csirkefogó
4. Texasi gladiátorok
5. Ügynök a kofferben
6. Tudathasadás
7. A szórakozott
8. A tegnapi őrült éjszaka
9. Oajralépés
10. Macho
11. Magas szőke férfi felemás cipőben
12. A legyőzhetetlen barbár
13. Házibuli
14. Lombikfeleség
15. Lucky Luke
16. Hajtóvadászat kánikulában
17. Ászok ásza
18. Balfácán
19. Esernyőtrükk
20. Fantomas

DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT

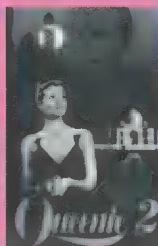

3

DUNA FILM

1. Szerepcsere
2. Botcsinálta angyal
3. Darkman
4. Villamosszék villanófényben
5. Ördögi szekta
6. Intruderek támadása
7. Ne folytassa, felség!
8. A sötétség gyermeke
9. Eddie Murphy show
10. Biloxi blues
11. Törd össze ■ szívem
12. Az utolsó K, aki még passzióból
13. Talpig zűrben
14. Megint 48 óra
15. Fantom az éjszakában
16. Behálózva
17. Top Gun
18. Élve eltemetve
19. Ghost
20. Kédvencek temetője

1

VIDEO 2000

1. Queenie 1–3.
2. Gyilkossággal vádolva
3. Bangkok Hilton I–III.
4. Orvos vagy hóhér?
5. Maximális erő
6. Megfontolt gyilkosság
7. Holtvágány
8. Utcai bűnügyek
9. Eredendő bűn
10. Menyasszony feketében
11. Éjféli rettegés
12. Apró füllentések
13. Agymosás
14. Peter Gunn
15. A kölyök
16. Vak ítélet
17. Harc [redacted] életért
18. A nagy menet I–II.
19. Az ember, aki öl
20. Nagypapa karácsonyra

Nyitva 0–24-ig!

Fót, Vörösmarty tér 15.
Budapest XIII., Pannónia u. 13. (T.: 132-5027)
Budapest XI., Fadrusz u. 14. (T.: 186-7815)
Budapest XIV., Erzsébet királyné útja 41/a. (T.: 251-9496)

FOTIFON

1.	A Dolog	(Zoom)
2.	Rendőri védelem alatt	(Zoom)
3.	The Doors	(Intercom)
4.	Ne folytassa, felség!	(Duna Film)
5.	A lány alibije	(Intercom)
6.	Büntető	(Video 2000)
7.	Ők is a fejükre estek	(Mokép)
8.	Spionfióka	(Intercom)
9.	Törvényre törve	(Intercom)
10.	Darkman	(Duna Film)
11.	Acélmagnóliák	(Videa)
12.	Intruderek támadása	(Videa)
13.	Az én kék egem	(Intercom)
14.	És hamarosan [redacted] sötétség	(Zoom)
15.	Vasangyalok 1–2.	(Zoom)
16.	Megint 48 óra	(Duna Film)
17.	Ima egy haldoklóért	(Gordiusz)
18.	Villamosszék villanófényben	(Duna Film)
19.	Megavil	(Duna Film)
20.	Szerepcsere	(Duna Film)

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt [redacted] szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosít a FOTIFON bármelyik tékájában

Érvényes 1992. június 30-ig.

A szelvény tagságival érvényes!

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen teszszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hoszszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy [redacted] rovatban [redacted] áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételére ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

Áron alul eladó vagy elcserélném Akai SV 600-ra egy 1 hónapos SONY SLV–815 VP sztereó Hi-fi videomagnó: hét fej (sp-lp) digitális tracking, lcd-s távvezérlő, edit monitor, kép [redacted] képben funkció. Érdeklődni 18 óra után telefonon 06/73/21-691 Vörös.

Garanciális JVC HI-FI sztereó videómagnó eladó. (JVC HR–D 830 E E) Jellemzői: szuper állókép, képről képre léptetés, utóhangosítás. Tel.: 159-5023.

A **video** magazin

következő számának tervezett tartalmából:

Sztárportré: Melanie Griffith, Anthony Hopkins
Rendezte: John Carpenter
Teszt: Színes televíziók
Hurrá, nyaralunk!

4

FÉNYSZOLG Videotéka

Budapest VIII. ker, Szigony u. 12.
IV. ker. Megyeri út 224–226.
X. ker., Hungária krt. 5–7.

1.	Szerepcsere	(Duna Film)
2.	Spionfióka	(Intercom)
3.	New Jack city	(Intercom)
4.	Intruderek támadása	(Duna Film)
5.	Scanners II.	(Video 2000)
6.	Hideg veríték	(Zoom)
7.	Balfácán	(Mokép)
8.	Farkasokkal táncoló	(Zoom)
9.	Queenie I–II–III.	(Video 2000)
10.	Ovizsaru	(Duna Film)
11.	Ötszex	(Lux Video)
12.	Fantomas	(Mokép)
13.	Agymosát	(Video 2000)
14.	Franciás pezsgő	(Lux Video)
15.	Acélmagnóliák	(Videa)
16.	Ördögi szekta	(Duna Film)
17.	Törvényre törve	(Intercom)
18.	Buja gyertyák	(Lux Video)
19.	Darkman	(Duna Film)
20.	Hárman az ágyban	(Lux Video)

BÖNGÉSZŐ

Böngészgetve a stuttgarti Video monó képmagnóinak táblázatát, úgy tűnik – bár a korábbi táblázatokhoz képest nagy mértékű a változás – a felsorolt típusok mégsem sorolhatók a legújabbak közé. Igazolva látszik a Teszt rovatunk bevezetőjében írt néhány szabadkozó sor: ahogy mi is ritkábban jutunk a monó videókhoz, így máshol is kezdenek háttérbe szorulni ezek a konstrukciók.

Tény, ami tény, a hazai valóság és a táblázat eléggé elszakad egymástól. Az első öt típus a hazai piacon – ismereteink szerint – nem fordult még elő. Az *Universum VR 7192*-nek az igazi szülője, mielőtt valaki törné a fejét, a *Philips,* míg a *Sanyo VRH 120G* némi rokonságot mutat tesztünk szereplőivel (például benne van az ASO áramkör), de mégsem az, amit most láttunk. Helytálló viszont megállapításunk a *Sanyo* termékek korrekt színvonaláról, mint ahogy a *Nokia* készülékek is tisztességes helyezéssel szerepelnek. A táblázatban fellelhető az *Amstrad DD 8904* típusjelzésű készüléke is, amelyet mi is bemutattunk, ez azonban nem került hazai forgalomba.

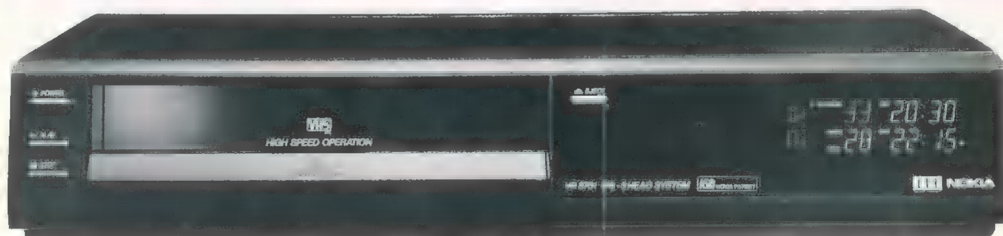
A *Hitachi*tól a *VT–M727E* (Video Magazin 1990. 9. szám) ellenben ma is elérhető hazai kínálatban a Hitachi márkaboltjában, reális áron, mint ahogy a négyfejes utóhangosítható *VT–M747* is létezik. A hazai választék egyébként elég érdekesen alakul. Az újabb típusok mellett még ma is fellelhető a *Sony SLV 363EE* (Video Magazin 1991. 5. szám). Újabban a Porstnál láttunk *Panasonic NV–145*-öt, az *ITT*-től is több típus található, és az olcsóbb kategóriába tartoznak a *Samsung,* átmenetileg kedvezményesen ajánlott típusai, mint amilyen a *VK 1260* (Video Magazin, 1991. 6. szám).

Példáink persze csak igen szűk keresztmetszetet adnak a kínálatból, hiszen a sokszor emlegetett kereskedelmi sokszínűség itt is érvényesül. Az áruházak, a korábbi ismert kereskedőhálózatok és a számtalan kft. mellett megjelentek a diszkont áruházak is, általában olcsóbb készülékekkel. Ezek azonban többnyire az olcsó áraknak megfelelő, szolgáltatásban és teljesítményben is egyszerűbb távol-keleti vagy dél-koreai konstrukciókat kínálnak.

MONÓ KÉPMAGNÓK

Típus	Rendszer	Irányár DM-ben	Kép	Hang	Szolgáltatások	Felszereltség	Össz-pontsz.	A magazin minősítése
Sony SLV–415 VP	VHS	1300	32	10	15	5	62	jó
Universum VR 7192	VHS	948	32	12	15	3	62	jó
Grundig VS 790VPT/SAT	VHS	2000	30	11	14	5	60	jó
Sanyo VHR–120G	VHS	850	32	12	14	2	60	jó
Grundig VS 920 VPT	VHS	1150	32	11	13	3	59	közepes
ITT-Nokia VR 3731	VHS	1140	32	11	13	3	59	közepes
JVC HR–FC100ES	VHS	1400	29	11	14	5	59	közepes
Philips VR 211	VHS	830	32	12	14	1	59	közepes
Sanyo VHR 7500G	VHS	1100	30	11	14	4	59	közepes
ITT-Nokia VR 3721	VHS	700	32	12	13	2	58	közepes
Loewe OC 855 M	VHS	1400	28	12	13	5	58	közepes
Philips 20RW7	VHS	800	32	10	14	2	58	közepes
Siemens FM 634 Q 4	VHS	1100	30	11	13	4	58	közepes
Hitachi VT–M845E	VHS	1200	28	12	13	4	57	közepes
Grundig VS 710 VPS	VHS	1050	32	11	12	2	57	közepes
Nordmende V1500C	VHS	1050	29	10	15	3	57	közepes
Schneider SVC 577RC	VHS	800	32	10	13	2	57	közepes
Universum VR 708	VHS	898	32	10	12	3	57	közepes
Metz 9691	VHS	950	32	11	12	1	56	közepes
Saba 6730	VHS	1000	29	11	13	3	56	közepes
Telefunken A932E	VHS	1000	29	10	13	3	55	közepes
Telefunken A920 X	VHS	750	29	11	14	1	55	közepes
Samsung SVX–504	VHS	900	30	11	9	3	53	közepes
Hitachi VT–M725E	VHS	900	28	10	13	1	52	közepes
Universum VR 2310	VHS	800	25	10	15	2	52	közepes
Amstrad DD 8904	VHS	1400	26	11	13	1	51	közepes
Goldstar GSE 1891–P	VHS	950	26	10	11	2	49	közepes
Orion VH–791RC	VHS	800	27	10	9	1	47	közepes

Maximális pontszámok: kép=40, hang=20, szolgáltatások=20, felszereltség=10

UR 3731

AZ IDEÁLIS ROSSZEMBER

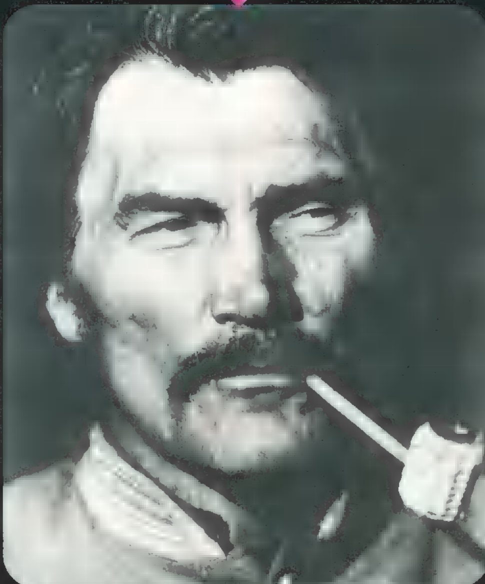
Ismerik-e Jack Palance-ot? Ha megkérdeznénk a magyar átlag mozi- videónézőket, többségnek bizony halvány sejtelme sem lenne arról, ki is ő. Néhányuknak esetleg beugrana, hogy az idei Oscar-gálán ő volt az az öreg szivar, aki a legjobb mellékszereplőnek járó Oscar-díj átvétele előtt egy kis show-t rögtönzött, egy- és kétkezes fekvőtámaszok sorával igazolva, hogy kár lenne még leírni az öregeket. Rajtuk kívül a legjobb esetben is csak egy-két ember akadna, aki a név hallatán csettintene egyet a nyelvével, s azt mondaná: hát igen, ő volt az *Idegen a Vadnyugaton* (1953) kegyetlen bérgyilkosa, a *Chato földjének* (1971) indiánvadászatra induló déli uszítója, az *Oklahoma olaja* (1973) gátlástalan üzletembere. Amerikában természetesen más a helyzet, ott minden kisbugris ismeri a nevét, hiszen Hollywood egyik „intézményéről" van szó. Fölösleges és hiábavaló lenne őt összemérni a nagyokkal, egy Hoffmannal, egy De Niróval, holott ő is sztár a javából, az akció- és kalandfilmek legendás rosszembere, immár több mint 40 éve.

Jack Palance Walter Jack Palahnuik néven született 1919. (1920). február 18-án a Pennsylvania állambeli Lattimerben. Volt szénbányász, szakács, rádiószerelő és profi bokszoló, mielőtt katonáskodásra adta volna a fejét. A II. világháborúban lezuhant egy bombázóval, a súlyos égési sebek, illetve a plasztikai műtétek nyomai ideális rosszemberré tették őt. A magas, érdekes arcú, különleges figurára Elia Kazan figyelt fel, Palance nála tanulta ki a színészmesterség alapjait. 1947-ben debütált a Broadway-n, majd három évvel később Kazan feszült thrillerében, a *Pánik az utcákon*-ban lépett először a kamerák elé.

1952-ben és 1953-ban kétszer is Oscar-díjra terjesztették fel mint a legjobb epizodistát a *Rejtett félelemben* (Sudden Fear), illetve az *Idegen a Vadnyugatonban* nyújtott alakításáért. Ez utóbbi szerep egy csapásra beskatulyázta őt, alvilági figurák, banditák, fenegyerekek megformálását bízták rá. Előszeretettel foglalkoztatták westernekben és kosztümös kalandfilmekben, például Attilát, a hun vezért játszotta *A pogány jele* (Sign of the Pagan, 1954) című filmben.

Az ötvenes évek végétől kezdve számos külföldi produkcióban is közreműködött. Különösen Olaszországban lett nagyon népszerű, ahol vendégsztárként a makaróniwesternek és a rendőrfilmek egyik legfényesebb csillaga lett. Meggyőző, hiteles játéka, árnyalt jellemábrázoló képessége gyakran túlnőtt a kommersz produkciók szintjén, jelezve, hogy Palance azért ennél többre is képes. Ez a felismerés vezetett odáig, hogy a rendezők fajsúlyosabb, drámai szerepeket is kínáltak neki. Ilyen volt például Tonraid a *Barabbásban* (1961), Fidel Castro a *Ché*-ben (1969), de talán ide sorolhatnánk az erdélyi vérszívó *Drakulát* is (1974) – ám a hangsúly természetesen a régi sziporkázón maradt. A már említetteken kívül olyan ismert és neves rendezőkkel is dolgozott, mint Richard Fleischer, Stanley Kramer vagy John Frankenheimer, az európaiak közül pedig Abel Gance, Vittorio de Sica és Jean-Luc Godard szerepel a sorban.

Sokan megkérdőjelezik, hogy az *Irány Colorado!* (1991) öreg cowboya megérdemelten nyerte-e a filmvilág legrangosabb díját, az Oscar-díjat. Minden hátsó szándék nélkül ugyan, de feltételezhető, hogy egy kis iróniaság van a dologban: Hollywood így hajtott fejet, így köszöntötte a nagyszerű színészt, elismerve életművét.

Magyarországon bemutatott filmjei:

Pánik az utcákon (Panic in the Streets, 1950) r: Elia Kazan (tv)
Idegen a Vadnyugaton (Shane, 1953) r: George Stevens (tv)
Barabbás (Barabba, 1961 USA–I) r: Richard Fleischer
A fekete farmer (The McMasters, 1970 GB) r: Alf Kjellin
Chato földje (Chato's Land, 1971) r: Michael Winner (Intervideo)
Oklahoma olaja (Oklahoma Crude, 1973) r: Stanley Kramer
Afrika-expressz (Africa Express, 1975 I)
r: Michele Lupo (Mokép Videókiadó)
Egyszemélyes bíróság (One Man Jury, 1978)
r: Charles Martin (MOKÉP Videókiadó
Rogers kapitány a 25. században
(Buck Rogers in the 25th Century, 1979) r: Daniel Haller (tv)
Figyelmeztetés nélkül (Without Warning, 1980) r: Gordon Clark (VICO)
Egyedül a sötétben (Alone in the Dark, 1982)
r: Jack Sholder (Intervideo)
Batman – A denevérember (Batman, 1988)
r: Tim Burton (Intervideo)
Irány Colorado! (City Slickers, 1991)

Egészítse ki videógyűjteményét értékes filmekkel!

A Multi Home Video Kft. a Video Magazinnal közös akciót indít értékes videófilmek eladására, elérhető áron!
A videókölcsönzők gyakorta vásárolnak több filmet, mint amennyi forgalmukhoz képest szükséges, illetve egyes alkotások számukra idővel feleslegessé válnak. A gyűjtőknek azonban ezek a videók értékek lennének. Ilyen filmekből kínálunk most egy csokorravalót. E műsoros videókazetták, bár használtak, igen jó minőségűek, s mivel kölcsönzői készletből származnak, kölcsönzési joggal is rendelkeznek. Az alábbiakban felsorolt kazettákat közületek és magánszemélyek egyaránt megvásárolhatják.

Ha vásárolni kíván, kérjük töltse ki a lap alján található megrendelőlapot és küldje el ■ következő címre: Multi Home Video Kft., 1027 Budapest, Csalogány u. 9–11. A kért kazettákat a kft. postai utánvéttel elküldi az Ön címére.

A felsorolt filmek egyelőre korlátozott számban állnak rendelkezésre, az igényeket a kft. a megrendelések beérkezési sorrendjében elégíti ki.

Ha hasonló, fölösleges, jó állapotban lévő kazettákkal rendelkezik, ajánlja fel a Multi Home Video Kft.-nek!

Alkalmi turista
színes amerikai feliratos film 996,–

Amarcord
színes szinkr. amerikai film 996,–

Annie Hall
színes amerikai feliratos film 896,–

Barlangember
színes amerikai film 896,–

Beat-nemzedék
színes amerikai feliratos film 896,–

Bilincs és mosoly
színes amerikai feliratos film 896,–

Blood kapitány
színes amerikai feliratos film 896,–

Bonnie és Clyde
színes amerikai szinkr. film 896,–

Casablanca
színes amerikai szinkr. film 996,–

Clara szíve
színes amerikai feliratos film 896,–

Clouseau felügyelő
színes amerikai feliratos film 896,–

Csillagporos emlékek
színes amerikai feliratos film 896,–

Dodge városa
színes amerikai feliratos film 896,–

Doors – Tisztelet Jim Morrisonnak
színes amerikai feliratos film 996,–

Dühöngő bika
szinkronizált amerikai film 996,–

Eljő a lovas
színes amerikai feliratos film 896,–

Az elnök emberei
színes amerikai feliratos film 996,–

Equus
színes szinkr. amerikai film 996,–

Euréka
színes amerikai feliratos film 996,–

Exodus
színes amerikai feliratos film 996,–

Édentől keletre
színes szinkr. amerikai film 996,–

Fellini; Satyricon
színes szinkr. amerikai film 996,–

Felügyelő életveszélyben
színes amerikai feliratos film 896,–

Graffiti bridge
színes amerikai feliratos film 996,–

Gyilkosság telefonhívásra
színes szinkr. amerikai film 996,–

Hair
színes amerikai feliratos film 996,–

Halál Velencében
színes amerikai feliratos film 996,–

Haragban a világgal
színes amerikai feliratos film 896,–

Hálózat
színes szinkr. amerikai film 996,–

Hegedűs a háztetőn
színes amerikai feliratos film 996,–

Hegyek pokla
színes amerikai feliratos film 896,–

A herceg és ■ kóristalány
színes amerikai feliratos film 896,–

A híd túl messze van
színes amerikai feliratos film 896,–

Idegenek a vonatok
színes amerikai feliratos film 896,–

Imagine: John Lennon
színes amerikai feliratos film 996,–

Ítélet Nürnberben
színes, amerikai feliratos film 896,–

A jelölt
színes amerikai feliratos film 896,–

Kallódó emberek
színes amerikai feliratos film 896,–

A kívülállók
színes amerikai feliratos film 996,–

Klute
színes, szinkr. amerikai film 996,–

Koldus és királyfi
színes amerikai feliratos film 896,–

Madárijesztő
színes amerikai feliratos film 896,–

Madonna, ki ez a lány?
színes, amerikai feliratos film 896,–

Manhattan
színes amerikai feliratos film 896,–

Meggyónom
színes, amerikai szinkr. film 996,–

Minden, amit valaha is meg akartál tudni a szexről...
színes, amerikai feliratos film 996,–

A missouri fejvadász
színes amerikai feliratos film 996,–

A nap birodalma
színes, amerikai feliratos film 996,–

Nem félünk a farkastól
színes, amerikai feliratos film 896,–

New York, New York
színes, amerikai feliratos film 896,–

A nép ellensége
színes, amerikai feliratos film 896,–

Óriás
színes, amerikai feliratos film 896,–

Sárga tengeralattjáró
színes, amerikai feliratos film 996,–

Sógorom, a zugügyvéd
színes, amerikai feliratos film 896,–

A St. Louis-i lélek – Lindbergh
amerikai színes, feliratos film 896,–

Szentivánéji szexkomédia
színes, amerikai feliratos film 896,–

Szerelem és halál
színes, amerikai feliratos film 896,–

Tévedés
színes amerikai szinkr. film 996,–

Thelonious Monk
színes amerikai film 996,–

Utolsó tangó Párizsban
színes amerikai film, feliratos 996,–

Az ügynök halála
színes amerikai film, felirattal 996,–

A vád tanúja
színes amerikai film, feliratos 996,–

West Side Story
színes amerikai film, felirattal 996,–

Zelig
színes, feliratos amerikai film 996,–

80 nap alatt ■ Föld körül
színes, feliratos amerikai film 896,–

12 dühös ember
színes, feliratos amerikai film 896,–

MEGRENDELŐLAP

Cím: Multi Home Video Kft. 1027 Bp., Csalogány u. 9–11.

a kazetta címe .... darab ....
....
....
....

Név: ....
Irányítószám, helység: ....
Utca, házszám: ....
(Kérjük olvasható betűkkel kitölteni!)

A megrendelt kazetták árát és a postaköltséget kifizetem.

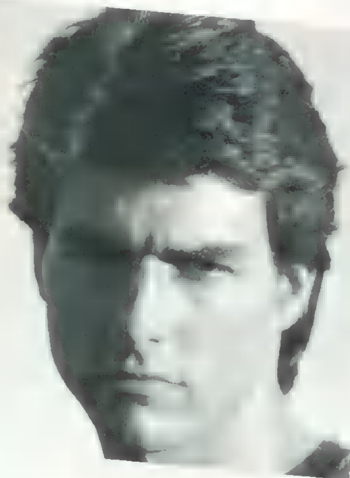
Dátum: .... Aláírás: ....

Tisztességtelen ajánlat

Ez a címe Tom Cruise új mozijának, melyben eredetileg ismét feleségével, Nicole Kidmannel akart szerepelni. (Nicole a főszereplője a hazai tékák egyik tavaszi sikerfilmjének, a Bangkok Hiltonnak.) Az élet – és a stúdióvezetők csapata – azonban másképp döntött, a szerepet nem ő, hanem Demi Moore nyerte el. A filmet eredetileg a 9 és 1/2 hét alkotója, Adrian Lyne rendezte volna, ám ő nem vállalta a feladatot. A másik nagy sztár Warren Beatty lett volna, ő viszont Tom Cruise miatt hagyta ott a produkciót. A film ennek ellenére elkészül!

A történet egy ifjú párról szól, akik boldogok, bár szerényen élnek. Ezért, némi töprengés után, elfogadják egy öregedő milliomos ajánlatát, hogy egymillió dolárért megkaphassa egy éjszakára a fiatal, szép feleséget... Ezt a milliomost játszotta volna el Beatty, aki szerint inkább számára kellene egymilliót fizetni hasonló tevékenységért... Az erotikus Lyne helyett a producereknek a forgatókönyvhöz még egy jó rendezőt kell keríteni.

Klub à la Amerika

Az Űrszekerek (Star Trek) című filmsorozat rajongóinak a legnagyobb a tábora az Egyesült Államokban: 72 ezer nézője tömörül a sajátos klubhálózatba. Madonna híveinek napi nyolc órában négy főállású alkalmazott válaszol, de az énekes-filmszínésznő rajongói közül csak ötezret könyvelnek el Madonna-klub-tagként. A Robert Redfordért rajongó klubtagok száma mindössze 350-re apadt. De hol vannak már a rajongók a némafilmek nagy sztárjának, Mary Pickford imádóinak számától? A művésznő 1919-ben havonta 18 ezer levelet kapott!

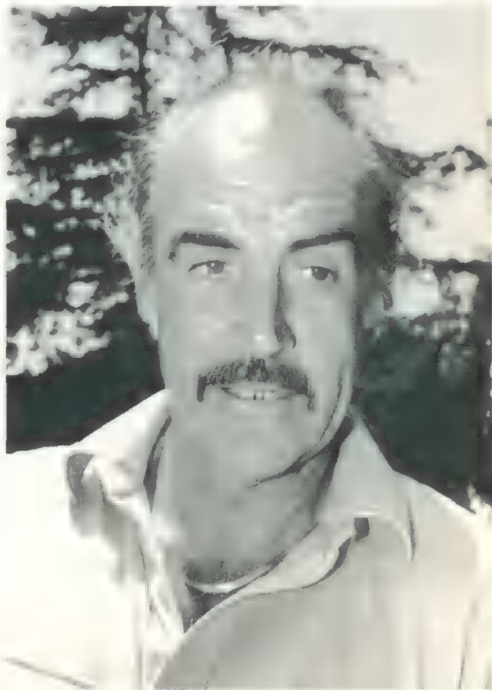
Szelíd biciklisták

A sikerfilmek folytatódnak: a Beverly Hills-i zsaru III. után már jön a Rollerball II., *James Caan*nal a főszerepben. Meglepetésre tervezik a Szelíd motorosok második részét, *Dennis Hoppe*rrel. Ebben az egykori főhős fia kel útra, hogy felfedezze az Egyesült Államokat. Motor helyett azonban közlekedési eszközéül a biciklit választja.

Connery, a skót...

Az edinborough-i skót díszpolgár, az egykori 007-es ügynök sokat tesz Skócia turistaforgalmának fellendítéséért. Így például ő a narrátora annak a videófilmnek, amely Skócia legszebb tájait mutatja be. Egy másik videófilmben pedig skót szerzők verseit szavalja, novellarészleteit olvassa fel, miközben a videókamera Skócia tájait örökíti meg. Eközben azért rendületlenül forgat, s csak úgy ontják a stúdiók főszereplésével a filmeket. Ilyenek a *Medicine Man* (Gyógyszerész), a *The Sun is Rising* (A Nap felkel) és a *The Broken Dreams* (Törött álmok).

Beatty kudarca

A Dick Tracy nem vált igazán kasszasikerré, a ráfordított kiadások és Madonna támogatása ellenére sem. Ezt követően Warren Beatty elkészítette a jól beharangozott Bugsyt, de a gengszterfilm lemaradt az idei Oscarról. Beatty azonban nem maradt le Annette Beningről, a film női főszereplőjéről, akit sikeresen feleségül vett. A Bugsy után a Naked Lunch – Meztelen ebéd – következett *volna*. A filmet ő szerette volna rendezni, és a főszerepet kívánta alakítani. Vágya azonban nem teljesült, s az áhított szerepet Peter Weller kapta meg.

Robo-cop új szerepben

Amiről Warren Beatty lemaradt, annak a Robo-copból megismert színész, Peter Weller örülhetett. A Naked Lunchban ő alakítja Bill Lee-t, akit kémek, kalandos akciók és rémlátomásszerű történések vesznek körül. Partnerei Roy Scheider, Judy Davis, Ian Holm. A furcsa filmben a sci-fi és a valóság elemei keverednek.

A ma 44 esztendős Weller Texasban járt egyetemre, miközben dzsessz-zenészként a fúvós hangszereket imádta. Első szerepét a Butch Cassidy és a Sundance kölyök című filmben kapta, Robert Redford és Paul Newman mellett. 1979-ben még játszott ■ Korai években, majd színpadi szerepek következtek. Majd jött a Robo-cop; Alex Muphy szerepében nagy sikert aratott. Hamarosan jön a harmadik rész is. „Ezekben a filmekben nem sokat kellett alakítanom" – nyilatkozta szerényen. „Igyekeztem a maximumot nyújtani, de csak a nyakam fájdult meg. Remélhetőleg ■ Naked Lunch után jönnek majd az öltönyös szerepek is."

Talpon a Time Warner

3 miliárd dolláros forgalommal zárta az idei első negyedévet az amerikai Time Warner média- és szórakoztatóipari csoport öt egysége. Ezzel a vállalatóriás hárommillió dolláros nettó profitot ért el a tavalyi egy negyedévre jutó 50 millió dolláros veszteségekkel szemben. Legsikeresebben a kábeltelevíziós üzletág, majd a kiadói, a zenei és a film-, videógyártási tevékenység szerepelt.

Ford lesz Nikita?

Ismét feldolgozzák az amerikaiak a nagy sikerű francia filmet, a Nikitát, hasonlóan a Három férfi egy mózeskosár történethez, mely szintén francia eredetű és szintén átvette Hollywood.

Az új Nikitáért harcba indult Julia Roberts, Demi Moore, ám úgy fest, hogy Bridget Fondának áll a zászló. A Fonda família – Henry, Jane, Peter – újabb színész tagja is sikeresnek mondhatja magát. Bridget Peter leánya, vagyis Henry unokája és Jane unokahúga. A Nikita pedig immáron tizennyolcadik filmje lesz!

Stephen King új rettenete

Stephen King...

A rémregények kiváló írója,. egyebek mellett az Ómen és a Ragyogás szerzője, a 44 esztendős Stephen King új művet alkotott, melyet már forgatnak is. A gyepmesterben nem sintér, hanem egy kertész a főhős, aki a gyepet gondozza. E jámbor ember azonban egyszer csak hatalmi mámorban szenvedő szörnyeteggé válik. Átalakul szervezete és szelleme is. A rémalak szerepében Jeff Fahey mutatkozik be. A rendező Brett Leonard szerint a fim hátborzongató. „Olykor még magam sem merek odanézni" – nyilatkozta tréfásan az alkotó...

... és fantáziájának teremtménye

Best Hollywood

Húsz év után először filmen Elizabeth Taylor:

Az ifjúság édes madara

Színes, szinkronizált amerikai dráma, 1991

Főszereplők: Elizabeth Taylor, Mark Harmon, Cheryl Paris
Rendezte: Nicholas Roeg

94 perc

Whoopi Goldberg Ghost utáni nagy sikere:

Telitalálat

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték, 1991

Főszereplők: Whoopi Goldberg, Dennis Franz
Rendezte: Jerry London

93 perc

Egy „katonavígjáték" a javából:

Katonacsizmában a mamám

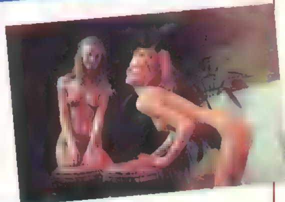
Színes, szinkronizált amerikai vígjáték, 1991.

Főszereplők: Barbara Eden, Hector Elizondo, Megan Fay
Rendezte: Anson Williamson
93 perc

Best Hollywood: 6701 Szeged, Pf. 1167
A Best Hollywood kizárólagos forgalmazója a Videó Nívó: Budapest, Köztársaság tér 10. 1081
Telefon: 113-9837, 134-5426

LUX X VIDEO

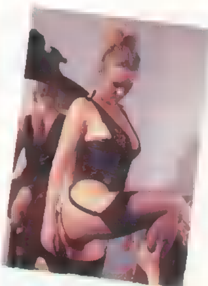
PRIVÁT

Buja gyertyák

Éva tizennyolcadik születésnapjára szexbulit szervez, ahol a vendégek nemcsak gátlásaikat vetkőzik le...

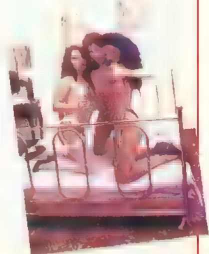
90 perc

Franciás pezsgő

Tudja, mi az a franciás pezsgő? Egy speciális ital, amely csak a szexkoktélok között szerepel...

90 perc

Hárman az ágyban

(Privát film – amatőr szereplőkkel!)

Két tinédzser lány és egy fiú rég várt találkozása

83 perc

Ötszex

(Privát film – amatőr szereplőkkel!)

A kamera ezúttal két házaspárt les meg, amely kibővül egy vadmacska típusú lánnyal...

81 perc

ÚJ MEGJELENÉS: HÉTVÉGI PARTY

Nyári akció!

Nagy árengedménnyel!

Filmek már 1500 Ft+áfától, kölcsönzői joggal. Négy film vásárlása esetén további engedmény!

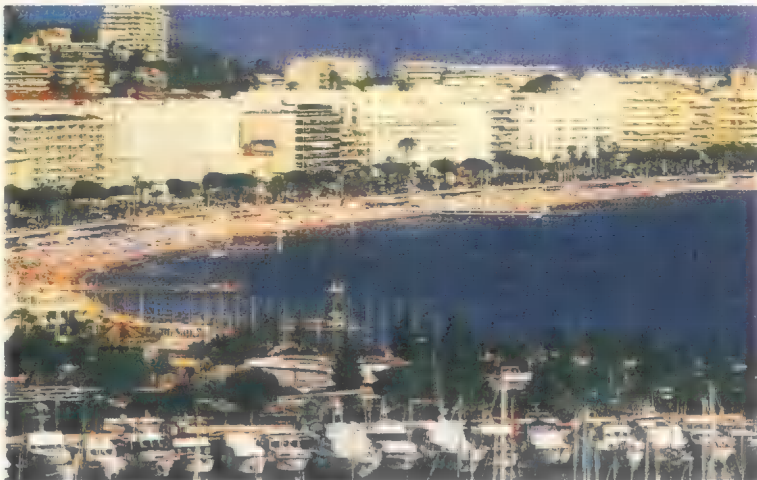
A kazetták megvásárolhatók, illetve utánvéttel megrendelhetők:

LUX VIDEO J+J/06, 1241 Budapest, Pf. 278.
FÓKUSZ Video, 1062 Budapest, Andrássy út 107.
INTERFILM Kft., 1054 Budapest, Steindl I. u. 6.
Video Nivo Ügynökség, 1081 Budapest, Köztársaság tér 10.
S. I. Coop Kft. 1147 Budapest, Lőcsei u. 12/b.

FIGYELEM, A FILMEKEN EROTIKUS JELENETEK LÁTHATÓK! CSAK 18 ÉVEN FELÜLIEKNEK!

CANNES-i FILMLESEN

Kellemes éghajlata, kiváló fekvése ezreket vonz tavasszal Cannes-ba. A francia kisváros tengerpartja egyetlen nagy sétány, mely reggeltől késő éjjelig sétálókkal van tele. Május első felében, a filmvilág egyik legjelentősebb eseményének idején sem volt ez másként...

Idén már 45. alkalommal rendezték meg a filmszakma talán legrangosabb, és miden bizonnyal legközismertebb seregszemléjét, a cannes-i filmfesztivált.

A rendezvény szomorú szenzációja volt Marlene Dietrich halála, akinek arcképe díszítette az idei fesztiválplakátot. Igazi sztárhoz méltóan a fesztivál nyitónapján búcsúzott, amikor az egész filmvilág Cannes-ra figyelt.

Ez évben talán még ■ szokottnál is több filmcsillag vonult fel a fesztiválpalota lépcsőin, adott sajtótájékoztatót ■ fényűző hotelek valamelyikében, vagy hajtott el Mercedesen, Rolls-Royce-on a Croisette pálmasorai alatt. Így *Michael Douglas, Anthony Hopkins, Tom Cruise, Robert Redford, Jamie Lee Courtis, Alain Delon, Sylvester Stallone* és persze *Gérard Dépardieu*, aki a fesztiválzsüri elnöki tisztét látta el.

A versenyprogramban ismert rendezők nevével találkozhattunk: *Robert Altman, David Lynch, Sidney Lumet, Abel Ferrara*. Az egyik nagy szenzáció *Paul Verhoeven* új filmje, ■ *Basic Instict* volt, a magyar versenyfilm pedig *Can Togay Nyaraló* című alkotása. Egy holland cég koktélparti keretében mutatta be technikai szenzációját, a gigantikus vetítővásznat. A 18x36 méteres vásznat uszályokra állították ■ tenger vizében, és a parti sétányról 175 méteres távolságból vetítettek rá.

Nappal repülőgépek húztak reklámfeliratokat ■ kikötő fölött, este tűzijátékkal szórakoztatták a népes közönséget. S míg fenn ■ zsűri tanácskozott, addig a fesztiválpalota alsó szintjén és a luxusszállókban (Martinez, Carlton, Majestic) folytak az üzletkötések. Talán kevesen tudják, hogy 1960 óta minden évben filmvásárt (az utóbbi években pedig film- és videóvásárt) is rendeznek a fesztivál ideje alatt. Sőt, sokak véleménye szerint ez a nagyszabású, csak az American Film Markettel összemérhető vásár ma már fontosabb, mint maga a fesztivál. Több, mint kétszáz kiállító kínálta alkotásait a világ mozi-, videó- és tévéforgalmazóinak, így nem csoda, hogy a rendezvény kinőtte ■ fesztiválpalotát és a tengerparti sétány összes szállodáját is igénybe vette. Örvendetes, hogy még a videóra kínált filmek is igényesebbek, mint egy-két esztendeje

A korábbi nagy pornó és horroráradattal szemben nő a családi filmek, vígjátékok, igényes thrillerek részaránya. Továbbra is tartja magát az akciófilm, mely már kitermelte a maga sztárjait. A közönség nálunk is biztosan örömmel fogja fogadni Jean-Claude van Damme-val ■ *Cyborg 2*-t, *Chuck Norris*szal ■ *Top Kicket*, *Dolph Lundgren*nel ■ *Dark Angelt* vagy *Charles Bronson*nal a *Bosszúvágy 5*-öt. Előkerülnek ismert színészek régebbi filmjei, így *Mel Gibson, Kevin Costner* vagy *Donald Sutherland* mozijai. És készülnek vadonatúj filmek, például *Mickey Rourke*-val a *Homeboy* vagy *Gene Hackman*nel ■ *Full Moon Over Blue Water*. Természetesen az uralkodó szerep az amerikaiaké, de számos olasz és francia cég kínált versenyképes produkciókat, főleg vígjátékot. Egy londoni vállalkozás olyan bájos, egész estés rajzfilmeket ajánlott, melyek népszerűségben hamarosan talán Walt Disney filmjeivel is vetekedni fognak. Új változat készült ■ *Dzsungel könyvé*ből is, és mindannyiunk őszinte örömére *Richard Lester* rendező elkészítette *Húsz év múlva* című filmjét, melyben visszatér Dumas három testőre, ezúttal is *Michael York, Oliver Reed* és *Frank Finlay* alakításában.

Még mindig nagy divat egy sikerfilm második, harmadik, so-

kadik részének elkészítése, de az E.T. ezt csodálatosképpen elkerülte, csak a paródiáját dobták most piacra *„Mac and Me"* címmel. Érdekes sorsa van a *Columbus* filmnek is, melynek elkészítésére a két producer, a Salkind-testvérek *Ridley Scott* rendezőt kérték fel. Scott azonban egy másik cégnek rendezte meg ■ történetet, a címszerepben Dépardieu-vel. Salkindék új rendező és főszereplő után néztek. Timothy Dalton (ex James Bond) az utolsó pillanatban mondta vissza Columbus szerepét, utódának személyére ■ fesztivál alatt derült fény; *Tom Selleck* (Gyilkos robotok) kapta ■ lehetőséget, de *Marlon Brando* is látható lesz a filmben. Ha egyszer elkészül...

Tovább folyik a népszerű szerzők bestsellerjeinek megfilmesítése. *James Hadley Chase* ■ *Chandler* utáni amerikai krimiírók legjobbja. Négy regényét vitték most filmre – melyből eddig egy jelent meg magyarul, az „Akar életben maradni?" (Want to stay alive?) Főszereplő: *Michael Brandon* (aki Makepeace párját, Dempseyt alakította ■ népszerű tv-sorozatban). Nem kerülték el sorsukat Danielle Stacl színvonalas lektűrjei sem, az egyik neves amerikai cég sorozatban gyártja a belőlük készült filmeket. Hosszan folytathatnánk a sort, hiszen sok ezer filmet kínáltak a vásár tizenkét napja alatt. Bízva a magyar forgalmazók ízlésében, remélhető, hogy az itt felsoroltak alkotásokkal és még jó néhány arra érdemes filmmel hamarosan mi is találkozhatunk.

Gy. L.

A díjazottak

A dán *Bille August* filmje, *A legjobb szándékok* nyerte el a fesztivál fődíját, az Arany Pálmát. Az Ingmar Bergman forgatókönyvéből készült alkotás a világhírű rendező nagyszüleinek, szüleinek életét dolgozza fel. A kritikusok nem várták az élre a filmet, több okból sem. Részben mert nemigen nyerte el a film tetszésüket, részben pedig a dán rendező négy évvel ezelőtt már elhódította Cannes-ben a fődíjat *Hódító Pelle* című művével, s ugyanannak ■ rendezőnek nemigen szokták ilyen gyakorisággal odaítélni ■ pálmát. A legjobb női főszereplő díja is a dán családban marad, mivel azt a filmben főszerepet alakító *Pernilla Ostergren-August,* ■ rendező felesége érdemelte ki. (Ő egyébként játszott már Bergman filmjeiben, többek között a *Fanny és Alexander*ben.)

Két díjat szerzett az amerikai rendező, *Robert Altman* alkotása, *A játékos:* a legjobb rendezés díját nyerte el és *Tim Robbins* személyében a legjobb férfiszereplő cím is e filmhez kapcsolódik. Robbins egy producert alakít a hollywoodi filmszakmát görbe tükrön keresztül bemutató műben.

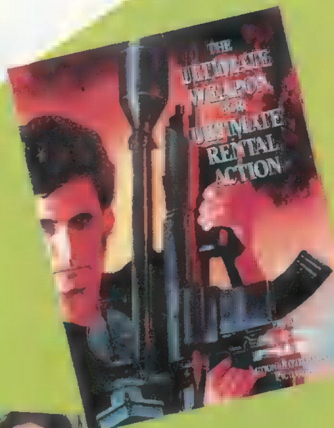
A fesztivál születésének 45. évfordulója tiszteletére alapított különdíjat a nagy esélyesnek kikiáltott film, az amerikai *James Ivory* brit környezetben játszódó műve, ■ *Howard End* nyerte.

A zsűri nagydíját *Gianni Amelio* alkotásának, az *Il Ladro di bambini* (Gyermekrabló) című filmnek szavazták meg. Az olasz mű két kisgyermek és az őket gyermekotthonba szállító csendőr barátságának születését festi le

A zsűritól megosztott díjat kapott a spanyol *Victor Erice* és az orosz *Vitalij Kanyevszkij*, *A fény álma*, illetve a *Független élet* című filmekért.

Az első filmes rendezők legjobb alkotásának kijáró Arany Kamerát az ismert amerikai filmszínésznek, *John Torturró*nak adták, aki tavaly még a legjobb férfi színész díjával büszkélkedhetett Cannes-ban.

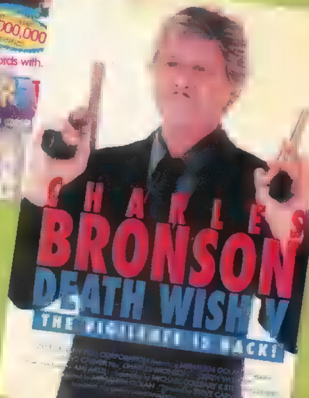

Geena Davis

AZ ALKALMI SZTÁR

Tele életkedvvel és vidámsággal, no meg fegyverrel a csípőjén Geena Davis győzelmet arat a nemek csatájában. A feminista „ország-úti harcos" filmben, a *Thelma és Louise*-ban (1991) ő [redacted] vezéregyéniség [redacted] érzékeny és páratlan duóban. Sok kritikus szemére vetette a filmnek, hogy [redacted] nem más, mint erőszak a férfinem ellen, [redacted] fegyverforgató feministák diadala. Geena képtelennek tartja a vádakat.

Különösen azért tartja nevetségesnek e felvetést, mert az önérzetükre oly kényes férfiak a filmnek 99 százalékában megannyi formában erőszakoskodnak a nőkkel. *„Nem hiszem, hogy e film felhívás lenne a nők felfegyverkezésére. Ez két nő története, akik egy fejlődési folyamaton mennek keresztül, miközben felfedezik önnön érzéseiket. Én még sohasem játszottam ilyen karaktert, aki ennyi mindenen keresztülment volna. Ez nagyszerű érzés volt."*

DUSTINNAL AZ ARANYOSKÁMBAN

Az ilyen nagyszerű érzéseket, mámorító pillanatokat vadássza Geena gyerekkora óta, amióta a szerepeit válogatja. *Fantáziadús gyermekkorom volt* – emlékezik. – *„A barátnőm és én mindig színdarabokat játszottunk az alagsorban vagy történeteket írtunk, amelyekben mi voltunk a bátor hősnők. Mindig szerettem a figyelem középpontjában lenni, mindig is szerettem hallani az összeverődő tenyerek hangját. Azt gondoltam, hogy a színház azon kevés helyek egyike, ahol [redacted] magasságom is érvényesül."*

A kis Davis 183 cm-es termete mindig is meghatározó jelleggel bírt. Így például rendkívül előnyös volt az iskolában, magasugrásnál, viszont majdnem maggátolta abban, hogy modell legyen. A 34 éves, Massachussets állambeli születésű színésznő ugyan eredetileg zenésznek készült, csak svédországi tanulmányai során döntött [redacted] modellség, a színészi pálya mellett. Az ügynökségen azt hazudta, hogy csak 178 cm magas, így felvették, ám hamarosan kiderült, hogy a mérethez illő ruhák ujja túl rövid volt számára. A modellügynökség révén viszont kapott egy szerepet az *Aranyoskám* (1982) című filmben, ő játszotta azt [redacted] szappanopera-színésznőt, aki megosztja öltözőjét a nővé átvedlett Dustin Hoffmannal. Különösen emlékezetes pillanatok voltak, amikor az epizódban Hoffman fölé tornyosult. Nemcsak a termetével, hanem tehetségével is.

A sikeres bemutatkozást követően a televíziótól kapott ajánlatokat. Először a kritikus hangvételű, mítoszromboló *Buffalo Bill*ben (1983–84) vonta magára a figyelmet. Nagyszerű játékával méltó párja volt a sztároknak, *Dabney Coleman*nek és *Joanna Cassidy*nek. Ráadásul a sorozat második

évében Davis elhatározta, hogy ír egy epizódot önmaga számára. Ez volt első próbálkozása a forgatókönyvírással. Őszinte meglepetésére a producer lelkesen fogadta az ötletet, s végül le is forgatták [redacted] sztorit. *„Az én figurám, a saját erőm volt, mellyel diadalt arattam."*

Második játékfilmjében, a *Fletch*ben (1985) Geena a kellemetlenkedő, ellenszenves újságíróriporter, *Chevy Chase* főnökét játszotta. A már megszokott, fergeteges tempójú Chase-féle vígjátékban egy rendőrökből és korrupt üzletemberekből álló kábítószerterjesztő hálózatot számolnak fel. A film érdekessége, hogy Geena szerepét eredetileg egy férfinak szánták, de amikor Davis meghallgatáson volt [redacted] film egy másik szerepének elnyerése érdekében, azt kérte, hogy ő játszhassa el ezt a figurát. Végül, mindenki megelégedésére, ez történt.

HÁZASSÁG „A LÉGGYEL"

Ebben az időben vendégsztárként dolgozott a *Családi kötelék* című tv-sorozat két emlékezetes epizódjában is, melyekben [redacted] bámulatos, de a feladatára teljesen alkalmatlan házvezetőnőt játszotta. Ha a háziakra nem is, a producerre olyan mély hatást gyakorolt, hogy az meghívta őt egy új széria, a *Sara* főszerepére. Ám amennyire élvezte a *Buffalo Bill* forgatását, s igazi csalódást okozott számára, amikor vége lett, addig a *Sara* ele-

FILMJEI:

Aranyoskám (Tootsie, 1982) r: Sydney Pollack) Intervideo
Buffalo Bill (1983–84 tv-sorozat)
Fletch (1985) r: Michael Ritchie
Családi kötelék (Family Ties, 1985 tv-sorozat)
Sara (1985 tv-sorozat)
Transsylvania 6–5000 (1985) r: Rudy DeLuca
A légy (The Fly, 1986) r: David Cronenberg (moziban bemutatott)
Azok [redacted] könnyűvérű földi lányok (Earth Girls Are Easy, 1988) r: Julian Temple
Az alkalmi turista (The Accidental Tourist, 1988) r: Lawrence Kasdan (InterVideo)
Gyors változás (Quick Change, 1990) r: Howard Franklin és Bill Murray
Planétánk, [redacted] Föld (The Earth Day Special, 1990) r: Dwight Hemoin
Thelma és Louise (Thelma and Louise, 1991) r: Ridley Scott (moziban bemutatott)

ve magában hordozta a bukás csíráját. Nem volt szerencséje a *Transsylvania 6–5000* (1985) című horrorparódiával sem, melyben *Abbott* és *Costello* nyomdokait követve, két izgága hírvadász (*Jeff Goldblum* és *Ed Begley Jr.*) Erdélybe látogat, hogy Frankenstein doktor és teremtménye után kutasson. Az eltájolt kutatók helyettük természetesen csak vámpírokat és őrült tudósokat találnak, no meg Geena Davist, akibe az egyik legény, nevezetesen Goldblum bele is szeretett. Geena szerint ez volt a film egyetlen pozitívuma. A végeredmény házasság lett, ám együttlétük nem tartott sokáig, csupán a következő közös horrorfilmjükig, *A légy*ig.

A legyet Jeff Goldblumnak hívták. Professzor volt és tudós, aki hosszú évek óta dolgozott azon, hogy megvalósítsa a molekuláris rekombináción alapuló anyagátvitel kérdését. Biztató kísérleteinek egy fatális véletlen vet véget, amikor önmagán próbálja ki a berendezését, a gépbe egy légy kerül. Mindez tragikus következményekhez vezet: Goldblum szörnyeteggé válik, a rovarjegyek genetikai szinten összekeverednek az emberi tulajdonságokkal. A szörnyű metamórfózisokon áteső légyember elkerülhetetlenül sodródik a végzete felé, s a (talán utoljára) felülkerekedő emberi érzelmek végső megnyilvánulásaként – egykori barátnője, Geena segítségével – önként vállalja a megváltó pusztulást. *„Sohasem tudatosult bennem, hogy Jeffben egy rovarszemélyiség lakozik legbelül"* – nyilatkozta nevetve Geena. *„Az ember különben kétszer is meggondolná, hogy megosszon egy jégkrémet ezzel a fickóval."*

OSCAR 1989-BEN

Mindenesetre válásuk nem akadályozta meg őket abban, hogy újra egy közös filmet csináljanak, elvégre; *„mi nagyon jól megértettük egymást a kamera előtt"*. Az *Azok a könnyűvérű földi lányok* (1988) megint egy habkönnyű, mondhatnánk ostoba sci-fi musical, melyben három földönkívüli egy baleset révén a földi lányok keze közé kerül. Ha bárki bármilyen hasonlóságot vélne fölfedezni e film és a *Rövidzárlat* (Short Circuit, 1986), a *Rocky Horror Picture Show* (1974) és a *Tengerparti party* (1963) című halhatatlan opuszok között, nem téved, az alkotók több-kevesebb nyíltsággal ezekből merítették az ötleteket.

Következett egy újabb horrorkomédia, a *Kísértethistória* (1988). Beetlejuice egy szuperkísértet, akit egy fiatal szellempár hív segítségül, hogy megszabaduljanak a házukba beköltöző családtól. Beetlejuice egy igazi kísértethez illően készségesen eleget tesz a kérésnek, ám az emberek megbabonázzák őt, a fiatal szellemek viszont az embereket, úgyhogy a végén már senki sem tudja, hogy ki kitől akar megszabadulni, elvégre olyan jól elvannak így együtt.

Amikor 1989-ben, a legjobb női mellékszereplőnek járó Oscar-díj nyertesét szólították, egy magas, csinos, simán hátrafésült hajú, kissé sápadt színésznő lépett fel a színpadra. A termen a csodálkozás moraja futott át, hiszen kevesen gondolták volna, hogy a nagy sztárok (például Michelle Pfeiffer, Sigourney Weaver) előtt egy jószerivel alig jegyzett színésznőcske fut be. Az elismerés jogosságát persze senki sem vitatta, hiszen aki látta *Az alkalmi turistát* (1988), az tudta, hogy a díj jó kezekbe kerül. A főhőst, *William Hurt*öt balszerencsék sokasága sújtja: a fiát korán elveszti, a felesége – *Kathleen Turner* – válni akar, eltöri a lábát, ráadásul a kutyája is neurotikus. Ebbe a szituációba csöppen bele Geena, aki főállású kutyapszichiáter és -tréner. A lány figyelme azonban a négylábúról egyre inkább a gazdira terelődik, ám még hosszú, kemény küzdelem vár rá, amíg sikerül végre elcsavarnia Hurt fejét.

A LEGJOBB SZEREP: THELMA

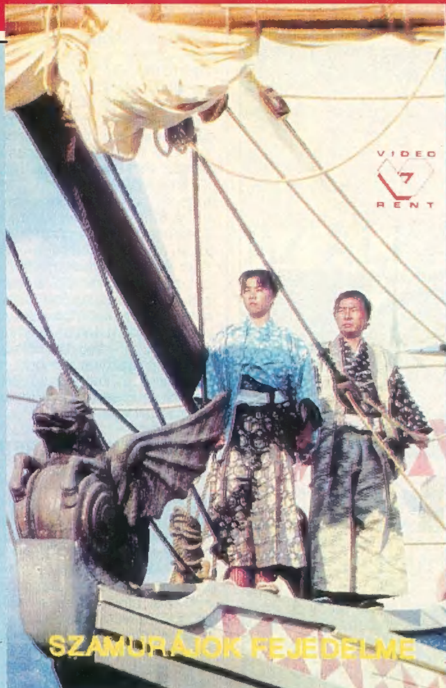
Bár Geena Davis nevét az Oscar-díj tette ismertté, igazi sztárt Ridley Scott filmje, a *Thelma és Louise* csinált belőle, amely egy újabb Oscar-jelölést is hozott! *„Szerintem az a film, ami az első perctől az utolsóig képes magával ragadni a nézőt, csak jó lehet. A történet mindössze négy napról szól, s ezalatt fordul meg minden. Ezt a szerepet azért szerettem, mert a karakter hatalmas változáson megy át, ami nagy kihívás volt számomra."* Thelma szerepében,

aki a barátnőjével, Louise-zal együtt rákényszerül arra, hogy megvívja a maga kis háborúját a férfiak világa ellen, s akiknek a kis kiruccanásként indult „road-movie-zása" véres vesszőfutássá válik, nagyszerűen ötvöződnek a komikus és drámai elemek. Egykoron édeskés, naiv komika szerepekben indult, mára már a kamionosokat terrorizálja, s a rendőrök feje fő miatta. Egy igazán elszánt és kemény színésznő lett belőle.

E kettősség érvényesül ebben a dinamikus színésznőben.

Sz. G. G.

Főszereplő: Sho Koshugi

Véres csaták, veszélyes kalandok, kalóztámadás, romantikus szerelem, s egy lélegzetelállító utazás a XVII. századi Japánból Spanyolországba. Mindez e monumentális filmben látható, melyben a szamurájok először lépnek Európa földjére...

Színes, szinkronizált amerikai film, 1991
Főszereplők: Sho Koshugi, Kane Koshugi, Christopher Lee, David Essex, Toshiro Mifune, Polly Walker
114 perc

Blue Trust Entertainment

Meneküljetek... nyomozunk!

A hongkongi szuperrendőr (Jackie Chan) és munkatársa az év legkeményebb feladatát kapja. A hírhedt gengsztert, Lint megtalálni és letartóztatni. A nyomok Tokióba vezetnek. Izgalmas üldözések közben mindketten egy helyi gengszterfőnök útjába kerülnek, aki az egyik rendőrt elkapja. A tokiói alvilágra hajmeresztő kalandok várnak, mikor Jackie és barátai egy csinos rendőrnő segítségével ellentámadásba lendülnek.

Színes, szinkronizált hongkongi film, 1989
Főszereplők: Jackie Chan, Samo Hung, Yuen Biao
Rendezte: Samo Hung
84 perc

Maker Media

A VideoRent sikerfilmjei:

Vadászat életre-halálra
Szupersztárok akcióban
Vesztett kopó
A galaxis harcosai
Nehéz Istennek lenni
Zűrös hekusok
A kincs
Gyilkos démonok
Szamurájok fejedelme
Meneküljetek, nyomozók

A filmek kölcsönzési joggal megvásárolhatók a videóügynökségeknél!

A VideoRent új címe: 1122 Budapest, Krisztina krt. 17.
Telefon/Fax: 156-3141